

INTEGRIRANI RAZVOJNI PROJEKT KORIDORA RIJEKA SAVE I DRINE

Plan angažmana dionika

Potprojekt: Regulacija dijela vodotoka "Blizna" u Brčko distriktu

listopad 2025.

Nacrt dokumenta

Projekt:	INTEGRIRANI RAZVOJNI PROJEKT KORIDORA RIJEKA SAVE I DRINE
Komponenta:	Komponenta 1: Integrirano upravljanje i razvoj koridora rijeke Save
Podkomponenta:	Podkomponenta 1.1.: Zaštita od poplava, upravljanje okolišem i prilagodba klimatskim promjenama.
Podprojekt:	Regulacija dijela vodotoka "Blizna" u Brčko distriktu
Vrsta dokumenta:	Plan angažmana dionika
Producirao:	Vlada Brčko Distrikta Razvojno – garantni fond Brčko distrikta, Jedinica za implementaciju projekata Cvijete Zuzorić 76 120, Brčko distrikt Bosna i Hercegovina
Dovršio:	Denis Fontana, stručnjak za upravljanje okolišnim i socijalnim rizicima – Razvojno - garantni fond Brčko distrikta BiH
Pregledao:	Zlatan Musić, šef Odjela za implementaciju međunarodnih projekata (PIU) – Razvojno - garantni fond Brčko distrikta BiH
Lokacija	Brčko distrikt, Bosna i Hercegovina
Datum:	13.10.2025.
Primjerak br.:	Elektroničko podnošenje
Odricanje:	<i>Ovo izvješće izrađuje stručnjak za upravljanje okolišnim i društvenim rizicima PIU-a na zahtjev naručitelja u ovdje navedene svrhe. Ovo izvješće i popratni dokumenti namijenjeni su isključivo za korištenje i korist Nalogodavca samo u tu svrhu i ne smiju se koristiti niti otkrivati, u cijelosti ili djelomično, bilo kojoj drugoj osobi bez izričitog pisanog pristanka PIU-a. PIU ne duguje niti prihvata bilo kakvu dužnost prema bilo kojoj trećoj strani i neće biti odgovoran za bilo kakav gubitak, štetu ili trošak bilo koje prirode koji je uzrokovan njihovim oslanjanjem na informacije sadržane u ovom izvješću.</i>
Dnevnik verzija:	Nacrt verzije V1, 26.08.2025. Konačna verzija 13.10.2025. (Prije javnih konsultacija)

Sadržaj

1	Uvod	4
1.1	Svrha plana uključivanja dionika	4
1.2	Kratak opis potprojekta	5
1.3	Područje primjene i struktura plana uključivanja dionika	6
1.4	Sažetak mogućih učinaka na okoliš i društvo	6
2	Politički i regulatorni okvir za angažman građana u Brčko Distriktu	9
2.1	Brčko distrikt i zakonodavstvo Bosne i Hercegovine	9
2.2	Međunarodni sporazumi	9
3	Okolišni i socijalni standard Svjetske banke o sudjelovanju dionika	11
3.1	Angažman građana	12
4	Sažetak prethodnih aktivnosti uključivanja dionika	14
4.1	Angažman na razini projekta	14
4.2	Angažman specifičan za potprojekt u skladu s lokalnim zakonodavstvom	14
5	Angažman tijekom pripreme projekta – identifikacija dionika, mapiranje i analize	15
5.1	Identifikacija i mapiranje dionika	15
5.2	Pojedinci i skupine u nepovoljnom položaju/ranjivi	17
5.3	Analiza dionika	17
5.4	Rodna analiza, mjere i pokazatelji	23
5.5	Širenje dionika	23
5.6	Planirane aktivnosti uključivanja dionika	24
6	Aktivnosti uključivanja dionika	29
6.1	Informiranje SDIP projekata	29
6.2	Metode informiranja projekta	29
6.3	Komunikacija masovnih/društvenih medija	29
6.4	Komunikacijski materijali	30
6.5	Mehanizam pritužbi	30
6.6	Informacijski pultovi	30
6.7	Anketa o percepciji građana/PAP-a i povratne informacije	31
6.8	Treninzi i radionice	31
6.9	Predložena strategija za uključivanje stajališta ranjivih skupina	32
6.10	Otkrivanje informacija	32
6.11	Dnevnik angažmana dionika	33
6.12	Prekogranična komunikacija	33

6.13	Plan otkrivanja	33
6.14	Kampanja za informiranje i odnose s javnošću	34
7	Mehanizam za rješavanje pritužbi	35
7.1	Organizacijski aranžmani za upravljanje pritužbama	35
7.2	Iznošenje pritužbi	36
7.3	Praćenje i izvješćivanje o pritužbama.....	38
7.4	Sustav Svjetske banke za rješavanje pritužbi	39
8	Praćenje i izvješćivanje o planu angažmana dionika	40
8.1	Izvješća o praćenju tijekom gradnje	40
8.2	Učestalost izvješćivanja	41
8.3	Uključivanje dionika u aktivnosti praćenja	41
8.4	Izvješćivanje skupina dionika.....	41
8.5	Izvješća o praćenju tijekom gradnje	42
9	Zahtjevi za objavljivanje i savjetovanje	43
10	Procjene resursa i proračuna za provedbu SEP-a	44
11	Provedbeni mehanizmi i institucionalna analiza za uključivanje dionika	45
ANNEX 1	NAJAVA POKRETANJA PROJEKTA	46
ANNEX 2	IZVJEŠĆE SA SASTANKA JAVNOG SAVJETOVANJA	47
ANNEX 3	UPUTA S INFORMACIJAMA O MEHANIZMU ZA PRITUŽBE.....	48
ANNEX 4	OBRAZAC ZA PRITUŽBU	49

Popis tablica

Tablica 1. Razlike između uključenosti dionika i sudjelovanja građana	13
Tablica 2 Segmentacija dionika prema područjima utjecaja	15
Tablica 3. Analiza dionika prema razini angažmana	19
Tablica 4. Upitnik za proširenje i ažuriranje	23
Table 5 Planirane aktivnosti uključivanja dionika po fazama projekta	25
Tablica 6. Pokazatelji plana uključivanja dionika koje treba dokumentirati u izvješćima o napretku ..	40
Tablica 7. Okvirne proračunske kategorije za učinkovitu provedbu aktivnosti angažmana	44
Tablica 8 Odgovornosti ključnih aktera/dionika u provedbi SEP-a	45

Popis slika

Slika 1 Lokacija dionice vodotoka Blizne za regulaciju uključujući duljinu regulacije (ljubičasta linija), vodotok Blizna (tamnije plava), vodotok Grčica (svjetlije plava), početak i kraj regulacijske duljine (crvene linije)	5
--	---

Popis kratica

Skraćenice	Značenje
AF	Dodatno financiranje
BAM	Bosna i Hercegovina konvertibilna marka (valuta)
BD	Brčko distrikt
BiH	Bosna i Hercegovina
DSPPABD	Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove Brčko distrikta
EIA	Procjena utjecaja na okoliš
ENV	Ekološkim
E&S	Okolišni i socijalni
ESCP	Plan za okolišne i socijalne obveze
ESMF	Okvir upravljanja okolišem i socijalnim upravljanjem
ESMP	Plan upravljanja okolišem i društvom
ESS	Ekološki i socijalni standardi
GEF	Globalni fond za okoliš
IFC	Međunarodna financijska korporacija
IPIU	Odjel za provedbu međunarodnih projekata
ISRBC	Međunarodno povjerenstvo za sliv rijeke Save Drine
JP	Javno poduzeće
LMP	Plan upravljanja radom
MPA	Višefazni programski pristup
OP	Operativna politika
PCB	Poliklorirani bifenili
PIU	Jedinica za provedbu projekata
PPAH	Priručnik za sprječavanje i smanjenje onečišćenja
RPF	Okvir politike preseljenja
SDIP	Integrirani razvojni program koridora rijeke Save i Drine
SEP	Plan angažmana dionika
UNDP	Program Ujedinjenih naroda za razvoj
WB	Svjetska banka
WBIF	Investicijski okvir za zapadni Balkan
WMP	Dozvola za upravljanje vodama
WPC	Suglasnost za zaštitu voda
WMC	Suglasnost za upravljanje vodama

Popis definicija pojmova koji se koriste u ovom dokumentu

Termin	Definicija
Konzultacija	Proces razmjene informacija i dobivanja povratnih informacija i/ili savjeta od dionika te uzimanje u obzir tih stajališta pri donošenju projektnih odluka i/ili postavljanju ciljeva i definiranju strategija.
Dijalog	Razmjena mišljenja i mišljenja radi istraživanja različitih perspektiva, potreba i alternativa u cilju poticanja uzajamnog razumijevanja, povjerenja i suradnje na strategiji ili inicijativi.
Izravan utjecaj	Odnosi se na utjecaj koji je prouzročen projektom i koji se događa istodobno na lokaciji projekta.
Invaliditet	Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom (CRPD) definira osobe s invaliditetom kao "osobe koje imaju dugotrajna fizička, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u interakciji s različitim preprekama mogu ometati njihovo potpuno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima."
Osobe u nepovoljnom položaju ili ranjive	Odnosi se na one za koje je vjerojatnije da će biti negativno pogođeni utjecajima projekta i/ili ograničeniji od drugih u njihovoj sposobnosti da iskoriste prednosti projekta. Također je vjerojatnije da će takav pojedinac ili skupina biti isključeni iz redovnog postupka savjetovanja ili u njemu neće moći u potpunosti sudjelovati te kao takvi mogu zahtijevati posebne mjere i/ili pomoć za to. Pritom će se uzeti u obzir razmatranja koja se odnose na dob, uključujući starije osobe i maloljetnike, uključujući okolnosti u kojima mogu biti odvojeni od svoje obitelji, zajednice ili drugih pojedinaca o kojima ovise.
Diskriminacija	Konvencija o pravima osoba s invaliditetom definira diskriminaciju na temelju invaliditeta kao "svako razlikovanje, isključenje ili ograničenje na temelju invaliditeta koje ima svrhu ili učinak narušavanja ili poništavanja priznavanja, uživanja ili ostvarivanja, na ravnopravnoj osnovi s drugima, svih ljudskih prava i temeljnih sloboda u političkom, gospodarskom, socijalnom, kulturnom, građanskom ili bilo kojem drugom području."
Okolišni i socijalni standardi (ESS)	U 10 okolišnih i socijalnih standarda (ESS) utvrđuju se zahtjevi koji se primjenjuju na sve nove investicijske projekte Svjetske banke, čime se Svjetskoj banci i zajmoprimcu omogućuje upravljanje ekološkim i socijalnim rizicima projekata.
Spol	Odnosi se na društvene, bihevioralne i kulturne atribute, očekivanja i norme povezane s muškim ili ženskim odnosom. Društvene definicije onoga što znači biti žena ili muškarac razlikuju se među kulturama i mijenjaju se tijekom vremena. Muškarci i žene nisu homogene skupine, već su stratificirani prema rasi, etničkoj pripadnosti i invaliditetu, što zajedno s razinom prihoda, zemljopisnim položajem i migracijskim statusom može dovesti do višestrukih preklapajućih slojeva ranjivosti i diskriminacije. Rodna ravnopravnost odnosi se na to kako ti čimbenici određuju način na koji se žene i muškarci odnose jedni prema drugima i na razlike u moći koje iz toga proizlaze među njima. Rod je relevantan za zahtjeve okolišnog i socijalnog okvira (ESF) tijekom cijelog projektnog ciklusa, uključujući određivanje opsega, procjenu, provedbu i uključivanje dionika.
Rodno uvjetovano nasilje (GBV)	Krovni izraz za bilo koji štetni čin koji je počinjen protiv volje osobe i koji se temelji na društveno pripisanim (tj. rodnim) razlikama između muškaraca i žena. Uključuje djela koja nanose fizičku, seksualnu ili mentalnu štetu ili patnju, prijetnje takvim djelima, prisilu i druga lišavanja slobode. Te se radnje mogu dogoditi javno ili privatno (IASC, 2015.). Žene i djevojčice nesrazmjerno su pogođene rodno uvjetovanim nasiljem diljem svijeta.

Termin	Definicija
Mehanizam pritužbi (GM)	Mehanizam razvijen za potencijalnu upotrebu od strane dionika projekta za postizanje međusobno dogovorenih rješenja za svoje pritužbe. Osigurava da se pritužbe i pritužbe rješavaju transparentnim i nepristranim postupkom.
Neizravni utjecaj	Definira se kao utjecaj koji je uzrokovan projektom i koji je kasnije ili udaljeniji od izravnog utjecaja, ali je i dalje razumno predvidljiv i neće uključivati inducirane učinke.
Lokalne zajednice	Odnosi se na skupine ljudi koji žive u blizini lokacija projekta na koje bi projekt mogao utjecati. ("Dionici", vidi definiciju u nastavku).
Smislene konzultacije	Odnosi se na dvosmjerni proces koji: (a) započinje rano u procesu planiranja projekta kako bi se prikupili početni pogledi na prijedlog projekta i informirao o dizajnu projekta; (b) potiče povratne informacije dionika, posebno kao način informiranja o izradi projekata i uključivanja dionika u utvrđivanje i ublažavanje ekoloških i socijalnih rizika i učinaka; (c) nastavlja se kontinuirano kako se pojave rizici i učinci; (d) temelji se na prethodnom otkrivanju i širenju relevantnih, transparentnih, objektivnih, smislenih i lako dostupnih informacija u vremenskom okviru koji omogućuje smisljena savjetovanja s dionicima, u kulturološki primjerenom formatu, na relevantnim lokalnim jezicima i razumljiv dionicima; (e) razmatra povratne informacije i odgovara na njih; (f) podupire aktivnu i uključivu suradnju sa stranama pogođenima projektom; (g) nije pod vanjskom manipulacijom, uplitanjem, prisilom, diskriminacijom i zastrašivanjem; i (h) dokumentiran i objavljen od strane Zajmoprimca.
PAP (Osoba pogođena projektom)	"Osoba na koju se projekt odnosi" je svaka osoba koja, kao rezultat provedbe projekta, izgubi pravo posjedovanja, korištenja ili na drugi način koristi od izgrađene građevine, zemljišta (stambenog, poljoprivrednog ili pašnjaka), jednogodišnjih ili višegodišnjih usjeva i drveća ili bilo koje druge fiksne ili pokretne imovine, u cijelosti ili djelomično, trajno ili privremeno.
Projekt	Odnosi se na Integrirani razvojni projekt Koridori rijeke Save i Drine.
Projektni radnik	Odnosi se na: (a) osobe koje zajmoprimac zapošljava ili izravno angažira (uključujući predlagatelja projekta i agencije za provedbu projekta) za rad posebno u vezi s projektom (izravni radnici); (b) osobe zaposlene ili angažirane preko trećih strana za obavljanje poslova povezanih s temeljnim funkcijama projekta, bez obzira na lokaciju (ugovorni radnici); (c) osobe koje zapošljavaju ili angažiraju primarni dobavljači zajmoprimca (radnici primarne opskrbe); i (d) ljudi zaposleni ili angažirani u pružanju rada u zajednici (radnici u zajednici). To uključuje radnike s punim radnim vremenom, skraćeno radno vrijeme, privremene, sezonske i migrantske radnike. Radnici migranti su radnici koji su migrirali iz jedne zemlje u drugu ili iz jednog dijela zemlje u drugi radi zapošljavanja.
Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje (SEA)	Seksualno iskorištavanje definira se kao svaka stvarna ili pokušaj zlouporabe položaja ranjivosti, diferencijalne moći ili povjerenja u seksualne svrhe, uključujući, ali ne ograničavajući se na, novčanu, društvenu ili političku dobit od seksualnog iskorištavanja druge osobe. U operacijama/projektima koje financira Banka, seksualno iskorištavanje događa se kada se pristup ili korist od robe, rada, nekonzultantske usluge ili konzultantske usluge koju financira Banka koristi za ostvarivanje seksualne dobiti. Seksualno zlostavljanje definira se kao stvarni ili prijeteci fizički upad seksualne prirode, bilo silom ili pod nejednakim ili prisilnim uvjetima.

Termin	Definicija
Spolno napastovanje (SH)	Neželjeni seksualni napadi, zahtjevi za seksualnim uslugama i drugo neželjeno verbalno ili fizičko ponašanje seksualne prirode. SH se razlikuje od strateške procjene utjecaja na okoliš po tome što se događa između osoblja/osoblja koje radi na projektu, a ne između osoblja i korisnika projekta ili zajednica. Razlika između strateške procjene utjecaja na okoliš i sh važna je kako bi politike agencije i obuka osoblja mogle uključivati posebne upute o postupcima za izvješćivanje. I žene i muškarci mogu doživjeti SH.
Dionici	Odnosi se na pojedince ili skupine koji: (a) su pogođeni ili bi mogli biti pogođeni projektom (strane na koje projekt utječe); i (b) mogu imati interes za projekt (druge zainteresirane strane).
Angažman dionika	Kontinuirani proces u kojem Projekt gradi i održava konstruktivne i održive odnose s dionicima na koje utječe tijekom trajanja projekta. Uključuje niz aktivnosti i interakcija tijekom trajanja projekta, kao što su identifikacija i analiza dionika, otkrivanje informacija, savjetovanje s dionicima, pregovori i partnerstva, upravljanje pritužbama te izvješćivanje dionika i upravljačkih funkcija.
Plan angažmana dionika (SEP)	Plan koji pomaže zajmoprimcu da učinkovito surađuje s dionicima tijekom cijelog trajanja projekta i određuje aktivnosti koje će se provoditi radi upravljanja ili poboljšanja angažmana.
Ranjive skupine	Osobe, posebno one ispod granice siromaštva, bezemljaši, starije osobe, žene i djeca ili druge raseljene osobe koje možda nisu zaštićene nacionalnim zakonodavstvom o naknadi za zemljište, na koje zbog spola, etničke pripadnosti, dobi, tjelesnog ili mentalnog invaliditeta, ekonomskog nepovoljnog položaja ili socijalnog statusa preseljenje može negativnije utjecati preseljenje od drugih i koje mogu biti ograničene u mogućnosti da zatraže ili iskoriste pomoć za preseljenje i povezane razvojne beneficije.
Svjetska banka	Svjetska banka (WB) sastoji se od dvije institucije Grupe Svjetske banke (WBG), a to su Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD) i Međunarodno udruženje za razvoj (IDA).

1 Uvod

Nakon poplava 2014. godine, Brčko distrikt (BD) je proveo Projekat oporavka od hitnih posljedica poplava, koji je finansirala Svjetska banka, a koji je podržao obnovu kritične infrastrukture kao što su mostovi, ceste i nasipi, te je doveo do pripreme dva strateška dokumenta: Studije izgradnje kapaciteta i Procjene ranjivosti Brčko distrikta. Nadovezujući se na ove ishode i vodeći se Strategijom razvoja Brčko distrikta 2021–2027, BD je predložio skup ulaganja u infrastrukturu i upravljanje okolišem za uključivanje u Integrirani razvojni program Koridora rijeke Save i Drine (nadalje;SDIP).

SDIP je regionalna inicijativa koju podržava Svjetska banka kroz višefazni programski pristup (MPA), uz sufinansiranje iz Globalnog fonda za okoliš (nadalje;GEF) i Investicijskog okvira za zapadni Balkan (WBIF). U okviru paketa dodatnog financiranja (nadalje;AF) u iznosu od 37 milijuna eura koji je Bosni i Hercegovini (BiH) dodijeljen u 2022. godini, BD-u je dodijeljeno 25 milijuna eura za provedbu nekoliko prioritetnih potprojekata.

Regulacija dijela potprojekta vodotok "Blizna" u Brčko distriktu (Potprojekt Blizna vodotoka) spada u Komponentu 1.1 – Zaštita od poplava, upravljanje okolišem i prilagodba klimatskim promjenama i usklađena je s njom, te doprinosi sveobuhvatnom razvojnom cilju SDIP faze I: poboljšati zaštitu od poplava i omogućiti prekograničnu suradnju u vodama u koridorima rijeke Save i Drine.

Kako bi se usmjerila provedba okolišne i socijalne dubinske analize za sve potprojekte u okviru SDIP-a, razvijen je sveobuhvatan skup dokumenata u skladu s Okvirom Svjetske banke za okoliš i socijalno područje (ESF, 2018.) koji je revidiran u srpnju 2022. To uključuje:

- Okvir upravljanja okolišem i socijalnim upravljanjem (ESMF)
- Plan za okolišne i socijalne obveze (ESCP)
- Plan angažmana dionika (SEP)
- Okvir politike preseljenja (RPF)
- Postupci upravljanja radom (LMP)

ESMF za BiH na razini projekta, koji je prvobitno razvijen 2020. i revidiran 2022. godine, utvrđuje načela, pravila i postupke za procjenu i upravljanje okolišnim i socijalnim rizicima i utjecajima. SEP-om na razini projekta također se zahtijeva da se razviju mehanizmi angažmana, informiranja i pritužbi specifičnih za potprojekt za aktivnosti koje u toj fazi nisu u potpunosti definirane.

U skladu s tim, ovaj dokument služi kao Plan angažmana dionika (SEP) za potprojekt Blizna vodotok. Potprojektom upravlja Jedinica za implementaciju projekta (PIU) Brčko¹, pod nadzorom Vlade Brčko distrikta², uz operativnu podršku koju pruža Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo³.

1.1 Svrha plana uključivanja dionika

Svrha potprojekta SEP je opisati ciljne skupine i metode uključivanja dionika te odgovornosti u provedbi aktivnosti uključivanja dionika. Namjera SEP-a je pravovremeno aktivirati angažman dionika tijekom pripreme projekta i tijekom provedbe. Konkretno, SEP služi sljedećim svrhama: i) identifikacija i analiza dionika; ii. planiranje načina angažmana i učinkovitih komunikacijskih alata za savjetovanje i

1 www.rgfbd.com, posljednji pristup 10.04.2025, <https://www.rgfbd.com/o-nama/projekti/sdip-program-svjetske-banke>

2 www.vlada.bdcentral.net, posljednji pristup 10.04.2025

3 www.psv.bdcentral.net, posljednji pristup 10.06.2025

objavljivanje; iii. utvrđivanje uloge i odgovornosti različitih aktera u provedbi Plana; (iv) definiranje mehanizma za pritužbe projekta (GM) i (v) pružanje povratnih informacija dionicima.

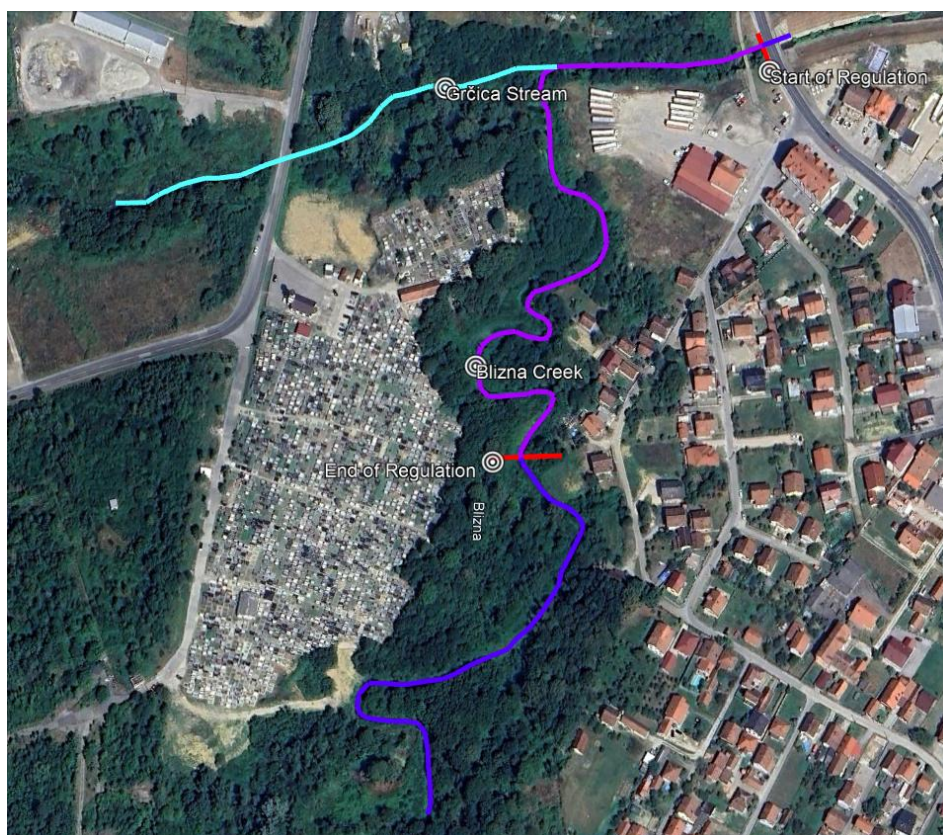
1.2 Kratak opis potprojekta

Poplave su bile, i ostaju, jedna od najrasprostranjenijih prirodnih opasnosti u BiH, a posebno razorni događaji zabilježeni su 2010. i 2014. godine, gdje je BD bila među najteže pogođenim područjima.

Regulacija dijela potprojekta vodotoka "Blizna" u BD-u prioritetna je infrastrukturna mjera u okviru SDIP faze I, usklađena s lokalnom planskom i razvojnom dokumentacijom, kao i širim ciljevima smanjenja rizika od poplava. Vodotok Blizna je pritoka rijeke Save na desnoj obali, koja se ulijeva otprilike 3,2 km nizvodno od ušća rijeke Brke. Vodotok odvodi mješoviti sliv koji se sastoji od poljoprivrednog zemljišta, stambenih zona niske gustoće i urbanih industrijskih područja unutar južnog dijela BD-a.

Opće projektno područje nalazi se između industrijsko-komercijalne zone BD, MZ Brezik i groblja Šumari, oko 600 metara sjeveroistočno od ušća u rijeku Savu i oko 2 km jugoistočno od centra grada Brčkog.

Potprojektom se nastavljaju prethodni radovi na regulaciji na dionici vodotoka Blizna koja se proteže od ušća potoka u rijeku Savu do mosta na regionalnoj cesti M14.1, što rezultira ukupnom reguliranom duljinom od 658 metara. Potprojekt se nastavlja od mosta, točnije dionice P21 (stanica 0+658.51) do dionice P33 (stanica 1+027.43), pokrivajući približno 353 metra korita vodotoka koje treba regulirati popratnim radovima, kao što je prikazano na Slika 1.

Slika 1 Lokacija dionice vodotoka Blizne za regulaciju uključujući duljinu regulacije (ljubičasta linija), vodotok Blizna (tamnije plava), potok Grčica (svjetlije plava), početak i kraj regulacijske duljine (crvene linije)

Glavni ciljevi su poboljšanje zaštite od poplava, poboljšanje hidrauličke učinkovitosti i omogućavanje buduće integracije sa širom infrastrukturom za zaštitu od poplava duž koridora rijeke Save. Uredbom radovi imaju za cilj preoblikovati korito vodotoka kako bi se stabilizirao vodotok, smanjila erozija i zaštitilo susjedno zemljište od poplava, posebno uzimajući u obzir planirani strateški razvoj unutar industrijske zone.

Korito vodotoka u reguliranom dijelu obložen je nearmiranim betonom debljine 35 cm s bočnim kosinama dodatno zaštićenim armiranim betonom debljine 20 cm do 1,4 metra, čime se sprječava erozija i čuva projektirana geometrija presjeka. Kako bi se olakšao siguran pristup i omogućilo redovito održavanje, u sklopu potprojektnog područja izgradit će se dva nova betonska stubišta, uz tri postojeća stubišta nizvodno od mosta. Svako stubište je široko 1,2 metra, što omogućuje siguran prolaz za dvije osobe ili paralelno kretanje osoblja i opreme za održavanje.

Za dodatnu stabilnost konstrukcije, ugrađene su poprečne sidrene grede za lokalizaciju i kontrolu potencijalnih oštećenja betonske obloge i kosina nasipa. Vrhovi nasipa na obje obale postavljeni su na 86,50 m.n.v., što odgovara ekstremnoj razini poplave rijeke Save za razdoblje povrata od 1/1.000 godina, pružajući zaštitu susjednim područjima. Trapezoidni profil kanala, širine dna od 3,0 metra, bočnih nagiba 1:1,75 i širine grebena od 4,0 metra, osigurava hidrauličku učinkovitost i strukturnu otpornost.

Potprojekt će se provoditi u skladu s Okvirom za upravljanje okolišem i društvom SDIP-a (ESMF) i relevantnim nacionalnim zakonodavstvom. Posebne mjere ublažavanja bit će navedene u planu upravljanja okolišem i socijalnim područjem za podprojekt (nadalje;ESMP).

1.3 Područje primjene i struktura plana uključivanja dionika

SEP se primjenjuje na cijeli životni ciklus potprojekta i sve povezane aktivnosti, uključujući fazu izgradnje kako je opisano u prethodnom odjeljku. Aktivnosti uključivanja dionika integrirane su u ESMP-u za potprojekt⁴, kao i u izradu projekta, te će se nastaviti tijekom provedbene i operativne faze.

1.4 Sažetak mogućih učinaka na okoliš i društvo

Podprojekt regulacije vodotoka Blizna u Brčko distriktu osmišljen je kako bi poboljšao zaštitu od poplava, stabilizirao obale vodotoka i podržao otpornost na klimatske promjene u susjednim stambenim i poslovnim područjima. Iako će potprojekt donijeti znatne dugoročne koristi za okoliš i društvo, očekuju se određeni kratkoročni učinci, posebno tijekom faze izgradnje.

Utjecaji faze izgradnje uključuju:

- Kvaliteta tla i erozija: Iskopi, zemljani radovi i slični radovi na kanalu i obalama potoka rezultirat će poremećajem i potencijalnom degradacijom slojeva tla. Rizici od onečišćenja tla zbog mogućeg curenja ili slučajnog izlivanja opasnih tvari. Može doći do gubitka gornjeg sloja tla u određenim dijelovima i povećane erozije.
- Kvaliteta vode: Građevinske aktivnosti predstavljaju rizik za kvalitetu površinskih i podzemnih voda zbog povećane zamućenosti, sedimentacije i potencijalnog otjecanja onečišćujućih tvari. Izvori utjecaja uključuju slučajno izlivanje opasnih tvari, nekontrolirano skladištenje ili odlaganje materijala i ispiranje poremećenog tla u vodotok, posebno tijekom oborina.

⁴ <https://www.rgfbd.com/o-nama/projekti/sdip-program-svjetske-banke>

- Utjecaj na kvalitetu zraka: stvaranje prašine od zemljanih radova, iskopa i transporta materijala, zajedno s emisijama ispušnih plinova iz građevinskih strojeva i vozila može imati negativan utjecaj na kvalitetu zraka.
- Buka i vibracije: Korištenje teških strojeva, opreme za iskop i kamiona stvarat će buku i vibracije, potencijalno utječući na obližnje receptore, posebno Brezik i Ilička.
- Rizici gospodarenja otpadom: Stvaranje različitih vrsta otpada, uključujući iskopano tlo, opći građevinski otpad, miješani komunalni otpad i male količine opasnog otpada (npr. ulja, ostaci asfalta, masne krpe).
- Utjecaji na floru i faunu: Čišćenje priobalne vegetacije i uznemiravanje bukom i tjelesnom aktivnošću može privremeno utjecati na lokalnu floru i faunu.
- Sigurnost prometa i pješaka: Povećano kretanje teških kamiona i građevinske opreme duž ceste M14.1 i lokalnih pristupnih putova može uzrokovati privremene poremećaje u prometu, zagušenja i povećane sigurnosne rizike za vozače, bicikliste i pješake.
- Rizici za zdravlje i sigurnost na radu: Radnici su izloženi opasnostima kao što su rad strojeva, rad na strmim ili nestabilnim obalama, potencijalna izloženost kemikalijama i opći rizici povezani s građevinarstvom. Odgovarajuće mjere i obuka za sigurnost i zdravlje na radu ključni su za smanjenje ovih rizika.
- Zdravlje i sigurnost zajednice: Potencijalni zdravstveni rizici za zajednicu uključuju izloženost buci i prašini, povećane opasnosti u prometu i rizike od nepravilnog rukovanja otpadom. Neovlašteni pristup gradilištu predstavlja dodatnu sigurnosnu zabrinutost.
- Privremene pristupne ceste: Izgradnja privremenih pristupnih cesta za prijevoz strojeva i materijala može uzrokovati lokaliziranu degradaciju tla, stvaranje prašine i eroziju.
- Kulturna baština (slučajna otkrića): Iako na projektnom području nisu identificirani lokaliteti kulturne baštine, i dalje postoji mogućnost susreta sa slučajnim otkrićima tijekom aktivnosti iskapanja.
- Rodno uvjetovano nasilje, seksualno iskorištavanje i zlostavljanje/spolno uznemiravanje: iako se procjenjuje kao niskorizično, uvijek postoji mogućnost za incidente SEA/SH, što zahtijeva preventivne mjere i strogu provedbu kodeksa ponašanja.
- Rizici na radu: Rizici uključuju nesigurne radne uvjete, potencijalno isključivanje ranjivih skupina i moguća kršenja radničkih prava i uvjeta zaposlenja.

Učinci operativne faze:

Nakon izgradnje, utjecaji su minimalni i ograničeni prvenstveno na periodične aktivnosti održavanja. Rutinski pregledi, upravljanje vegetacijom i manji popravci mogu privremeno stvoriti lokalnu buku, prašinu ili otpad, ali se ne očekuje da će rezultirati značajnim štetnim utjecajima.

Pozitivne dugoročne koristi za okoliš i društvo:

- Znatno smanjenje rizika od poplava i poboljšani hidraulički kapacitet, povećanje sigurnosti okolnih stambenih i poslovnih područja.
- Stabilizacija obala potoka i smanjena erozija, podržavajući dugoročnu ekološku stabilnost i integritet staništa.
- Poboljšana javna sigurnost, zaštita privatne i javne imovine te poboljšana otpornost lokalne infrastrukture na klimatske učinke.
- Vizualno poboljšanje područja, doprinos poboljšanju urbanog krajolika.

- Podrška lokalnim gospodarskim aktivnostima smanjenjem šteta uzrokovanih poplavama i stvaranjem povoljnih uvjeta za buduća ulaganja.
- Doprinos cjelokupnom upravljanju okolišem i strategijama prilagodbe klimatskim promjenama BD-a.

Svi utvrđeni učinci ublažit će se i pratiti mjerama detaljno opisanima u ESMP-u.

2 Politički i regulatorni okvir za angažman građana u Brčko distriktu

Razina angažmana dionika i pristupa informacijama o okolišu u BD-u regulirana je kroz okolišne, prostorno-planske, građevinske i administrativne postupke. Ključne zakonske odredbe koje se primjenjuju na potprojekt definiraju kako i kada javnost mora biti obaviještena i konzultirana te kako može pristupiti postupcima donošenja odluka o okolišu i doprinijeti im.

2.1 Brčko distrikt i zakonodavstvo Bosne i Hercegovine

Zahtjevi za sudjelovanje javnosti i objavljivanje definirani su u različitim zakonima i propisima koji se primjenjuju na postupke planiranja, izdavanja dozvola i procjene utjecaja na okoliš. To uključuje:

- **Zakon o slobodnom pristupu informacijama u BiH⁵**
Ovaj zakon garantuje pravo svake fizičke i pravne osobe na pristup informacijama koje posjeduju javni organi. Javni organi su obavezni da odgovore na zahtjeve za pristup informacijama te da proaktivno objavljuju određene vrste informacija od javnog interesa, uključujući one koje se odnose na pitanja zaštite okoliša.
- **Zakon o zaštiti okoliša Brčko distrikta⁶**
Ovim se zakonom uređuju načela zaštite okoliša, uključujući javni pristup informacijama o okolišu i sudjelovanje javnosti u donošenju odluka o okolišu. Međutim, napominje se da potprojekt ne podliježe procjeni utjecaja na okoliš (EIA) ili zahtjevima za okolišnu dozvolu prema ovom zakonodavstvu.
- **Pravilnik o sadržaju, izradi i usvajanju dokumenata prostornog uređenja (BD BiH)⁷**
Ovim Pravilnikom uređuje se sudjelovanje u izradi dokumenata prostornog uređenja. Nakon izrade nacrt prostornog plana potrebno je objaviti javnu objavu u medijima i lokalnim uredima. Potrebno je razdoblje objavljivanja od 30 dana, s javnom raspravom koja se održava tijekom posljednje trećine razdoblja, omogućujući zajednicama da pregledaju, komentiraju i utječu na odluke o planiranju.
- **Zakonske i administrativne procedure Brčko distrikta⁸**
Ovim se zakonom utvrđuju opća pravila za upravno odlučivanje u BD-u, uključujući postupke relevantne za izdavanje dozvola, prostorno planiranje i okolišna odobrenja. Njime se jamči da su pogođene strane pravilno obaviještene, da im se pruži mogućnost sudjelovanja u donošenju odluka i da im se odobri pristup relevantnim informacijama. Nadležna tijela obvezna su obavijestiti stranke o njihovim pravima, pružiti priliku strankama da izraze svoja stajališta prije donošenja bilo kakve odluke i omogućiti uvid u spis predmeta. Tim se odredbama jačaju transparentnost, proceduralna pravednost i odgovornost te su dio pravne osnove za javno savjetovanje, objavljivanje i mehanizme za pritužbe u okviru ovog potprojekta.

2.2 Međunarodni sporazumi

BiH je pristupila Aarhuškoj konvenciji o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša 2008. godine. Ova Konvencija jamči javnosti sljedeća prava:

- Pravo na pristup informacijama o okolišu koje posjeduju tijela javne vlasti ili pružatelji javnih usluga;

⁵Službeni glasnik BiH, broj. 28/00, 45/06, 102/09, 62/11, 100/13

⁶Službeni glasnik BD BiH, broj. 24/04, 01/05, 19/07, 09/09

⁷Odluka o donošenju Pravilnika broj 01.1-02-028213/09 od 2. rujna 2009. godine

⁸Službeni glasnik BD BiH br.. 48/11, 21/18, 23/19

- Pravo na sudjelovanje u donošenju odluka o okolišu, uključujući prostorno planiranje, izdavanje dozvola i postupke politike;
- Pravo na pristup pravnim lijekovima u slučaju kršenja zakona o okolišu ili prava na sudjelovanje javnosti.

U skladu s člankom 2. točkom (c) Konvencija se primjenjuje ne samo na vladine institucije, već i na subjekte koji obavljaju javne funkcije povezane s okolišem. U skladu s Konvencijom, od tijela BD-a očekuje se da:

- Odgovaranje na javne zahtjeve za informacijama o okolišu bez obzira na državljanstvo ili boravište podnosioca zahtjeva;
- Redovito objavljivati i obavještavati javnost o dostupnim informacijama o okolišu;
- Otkrivanje relevantnih informacija tijekom hitnih slučajeva ili incidenata koji predstavljaju rizik za okoliš.

3 Okolišni i socijalni standard Svjetske banke o sudjelovanju dionika

Ovaj potprojekt provodi se u okviru Integriranog razvojnog programa koridora rijeke Save i Drine (nadalje;SDIP) i podliježe Okviru Svjetske banke za okoliš i društvo (nadalje;ESF, 2018⁹). Konkretno, Okolišni i socijalni standard 10 (nadalje;ESS10).¹⁰ ESS 10 Svjetske banke prepoznaje "važnost otvorenog i transparentnog angažmana između zajmoprimca i dionika projekta kao bitnog elementa dobre međunarodne prakse". Konkretno, ESS10 zahtijeva sljedeće:

- "Zajmoprimci će surađivati s dionicima tijekom cijelog životnog ciklusa projekta, započinjući takav angažman što je ranije moguće u procesu razvoja projekta i u vremenskom okviru koji omogućuje smislene konzultacije s dionicima o izradi projekta. Priroda, opseg i učestalost sudjelovanja dionika bit će razmjerni prirodi i opsegu projekta te njegovim potencijalnim rizicima i učincima.
- Zajmoprimci će sudjelovati u smislenim konzultacijama sa svim dionicima. Zajmoprimci će dionicima pružati pravodobne, relevantne, razumljive i pristupačne informacije te će se s njima savjetovati na kulturološki primjeren način, bez manipulacije, uplitanja, prisile, diskriminacije i zastrašivanja.
- Postupak uključivanja dionika uključivat će sljedeće, kako je detaljnije utvrđeno u ovom ESS-u: i. identifikaciju i analizu dionika; ii. planiranje načina na koji će se odvijati suradnja s dionicima; iii. objavljivanje informacija; iv. savjetovanje s dionicima; (v) rješavanje pritužbi i odgovaranje na njih; i vi. izvješćivanje dionika.
- Zajmoprimac će u okviru okolišne i socijalne procjene voditi i objavljivati dokumentiranu evidenciju o angažmanu dionika, uključujući opis dionika s kojima je provedeno savjetovanje, sažetak primljenih povratnih informacija i kratko objašnjenje načina na koji su povratne informacije uzete u obzir ili razloga zašto nisu uzete u obzir.

Ovaj SEP specifičan za potprojekt pripremljen je u skladu s Okvirom za upravljanje okolišem i društvom (nadalje;ESMF) na programskoj razini i SEP-om programa¹¹, kako bi se osiguralo da su sve aktivnosti uključivanja dionika u skladu sa zahtjevima nacionalne i Svjetske banke.

Iako važeći zakoni u BD-u i BiH općenito pružaju čvrste temelje za angažman dionika, postoji nekoliko manjih nedostataka kada se procijeni u odnosu na pune zahtjeve ESF-a i ESS-a Svjetske banke. To uključuje nepostojanje pravnih obveza za pripremu planova uključivanja dionika, ograničene zahtjeve za kontinuirani angažman nakon faze procjene utjecaja na okoliš (što nije primjenjivo na subjekt), nedostatak formalnih strategija angažmana za ranjive skupine i nepostojanje mehanizma za pritužbe na razini projekta. Ti se nedostaci rješavaju razvojem i provedbom ovog SEP-a specifičnog za potprojekt i detaljnije su opisani u potprojektu ESMP.¹² Mjere kao što su uključiva identifikacija dionika, proaktivno objavljivanje, kontinuirani angažman i funkcionalan mehanizam za pritužbe osigurat će potpunu usklađenost s ESS10 tijekom cijelog životnog ciklusa potprojekta.

⁹ <https://www.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework>, posljednji pristup 01.04.2025.

¹⁰ <https://www.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework/brief/environmental-and-social-standards#ess10>, posljednji pristup 01.04.2025.

¹¹ <https://www.rgfbd.com/o-nama/projekti/sdip-program-svjetske-banke>

¹² <https://www.rgfbd.com/o-nama/projekti/sdip-program-svjetske-banke>

3.1 Angažman građana

U 2014. godini, prije usvajanja Okvira za okoliš i društvo (nadalje;ESF) i Ekološkog i socijalnog standarda 10 (nadalje;ESS10), Grupa Svjetske banke (nadalje;WBG) predstavila je Strateški okvir za uključivanje angažmana građana u operacije Svjetske banke¹³. Ovaj okvir nastoji sustavno integrirati angažman građana (nadalje;CE) u operacije koje podržava WBG kako bi se poboljšala razvojna učinkovitost, transparentnost i odgovornost.

Svjetska banka definira angažman građana kao dvosmjernu interakciju između građana i tijela javne vlasti ili, ovisno o slučaju, drugih provedbenih institucija, u okviru aktivnosti koje financira Svjetska banka. Ovaj pristup daje građanima udio u procesima donošenja odluka, omogućujući njihovim povratnim informacijama da utječu na planiranje, provedbu i evaluaciju razvojnih projekata. Krajnji cilj je poboljšati prijelazne i konačne razvojne ishode osiguravajući da se potrebe, brige i prioriteti građana odražavaju u projektnim intervencijama.

Svjetska banka naglašava da učinkovit, uključiv i smislen angažman građana uključuje:

- Objavljivanje informacija povezanih s projektom na pristupačan i pravodoban način;
- Savjetovanja koja su uključiva, kulturološki primjerena i prilagođena kontekstu;
- Mehanizmi povratnih informacija koji dionicima omogućuju da izraze zabrinutost i dobiju odgovore, čime se učinkovito "zatvara krug."

Ta je dvosmjerna interakcija ključna: kada građani daju svoj doprinos ili izražavaju zabrinutost, projektna tijela moraju priznati, riješiti i odgovoriti na odgovarajući način kako bi održala povjerenje i izgradila zajedničko vlasništvo.

Sve operacije IPF-a koje podupiru Međunarodna banka za obnovu i razvoj (nadalje;IBRD) ili Međunarodno udruženje za razvoj (nadalje;IDA) moraju ispunjavati sljedeća tri minimalna CE kriterija:

1. Dizajn orijentiran na građane: Projekt mora uključivati barem jedan mehanizam za izravan angažman građana ili interakciju korisnika, kao što su participativno planiranje, ankete, praćenje zajednice, rješavanje pritužbi ili savjetodavni paneli građana.
2. Pokazatelj povratnih informacija korisnika: okvir rezultata mora uključivati barem jedan mjerljiv pokazatelj koji odražava dvosmjerni angažman građana. Taj pokazatelj mora pokazati kako se tijekom provedbe prikupljaju povratne informacije građana, rješavaju i na koje se odgovara.
3. Izvješćivanje o napretku: Do treće godine provedbe projekta mora se izvijestiti o napretku u pogledu pokazatelja povratnih informacija, uključujući kako su doprinosi građana utjecali na donošenje odluka ili pružanje usluga.

Osnaživanje građana da aktivno sudjeluju u razvojnom procesu temelj je programa uključivog razvoja Svjetske banke. U kontekstu potprojekta vodotok Blizna, angažman građana nadopunjuje angažman dionika osiguravajući da se glasovi zajednice, posebno iz ranjivih ili marginaliziranih skupina, ne samo čuju već i djeluju u skladu s njima.

Tablica 1. sažima ključne razlike između šireg pristupa Svjetske banke angažmanu građana i zahtjeva za angažman dionika u skladu s okolišnim i socijalnim standardom 10 (nadalje;ESS10).

¹³ <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/266371468124780089/strategic-framework-for-mainstreaming-citizen-engagement-in-world-bank-group-operations-engaging-with-citizens-for-improved-results>, posljednji pristup 01.04.2025.

Tablica 1. Razlike između uključenosti dionika i sudjelovanja građana

Angažman građana (CE)	Angažman dionika (ESS10)
Korporativna predanost ciljevima	Politika s pravnim implikacijama (tj. obvezna)
CE okvir primjenjuje se na sve instrumente Banke; ciljevi primjenjuju se na IPF-ove	Odnosi se samo na IPF-ove
Naglasak na razvojnim ishodima	Naglasak na upravljanju socijalnim i okolišnim rizicima i utjecajima
Usmjerenost na korisnike i nedržavne aktere	Dionici mogu uključivati nacionalna i lokalna tijela
Potiče upotrebu više alata i pristupa; Savjetovanja sama po sebi nisu dovoljna	Naglasak na konzultacijama i mehanizmima za rješavanje pritužbi
Naglašava iterativnu dvosmjernu komunikaciju i zatvaranje povratne petlje	Snažan naglasak na objavljivanju informacija i komunikaciji o projektnim informacijama i instrumentima ESF-a; nema izričitog zahtjeva za zatvaranje petlje povratnih informacija
Zahtijeva uključivanje pokazatelja u okvire za rezultate projekta	Nema zahtjeva za uključivanje povezanih pokazatelja u okvire za rezultate

4 Sažetak prethodnih aktivnosti uključivanja dionika

Aktivnosti uključivanja dionika relevantne za potprojekt provedene su kroz jedan kolosijek: (i) u okviru programa SDIP koji financira Svjetska banka.

4.1 Angažman na razini projekta

Vlada BiH i Brčko distrikta, u sklopu pripreme i provedbe Integriranog programa razvoja Koridora rijeke Save i Drine (nadalje;SDIP), proveli su javne konsultacije o Okviru za upravljanje okolišem i društvom (nadalje;ESMF), Planu angažmana dionika (nadalje;SEP), Planu ekološkog i društvenog angažmana (nadalje;ESCP), Procedurama upravljanja radom (nadalje;LMP) i Okviru politike preseljenja (nadalje;RPF). Ti se dokumenti primjenjuju na sve potprojekte u okviru SDIP-a, uključujući predmetni potprojekt.

Nakon inicijalnog objavljivanja E&S instrumenata u prosincu 2019. godine, Jedinica za provedbu projekata (nadalje;PIU) za Brčko distrikt sudjelovala je na javnom savjetovanju održanom u Banja Luci 29. siječnja 2020. godine, na koje su pozvani dionici iz 20 lokalnih samouprava u slivu rijeke Save i Drine. Relevantni dokumenti bili su dostupni na internetu prije savjetovanja.

Revizijom okvira SDIP-a 2022. kako bi se uzele u obzir proširene potprojektne aktivnosti, ažurirane verzije ESMF-A, SEP-a, ESCP-a, LMP-a i RPF-a ponovno su objavljene početkom ožujka 2023. U BD-u je 16. ožujka 2023. u Skupštinskoj dvorani Distrikta održana posebna javna rasprava. Događaj je organizirao PIU u okviru Razvojnog i garantnog fonda Brčko distrikta¹⁴ i javno je objavljen na službenim web stranicama. Dokumenti su stavljeni na raspolaganje za pregled od 2. ožujka do 16. ožujka 2023.

Raspravi je prisustvovalo 11 sudionika, uključujući predstavnike lokalnih institucija, organizacija civilnog društva i građana. Prijedlozi izneseni tijekom saslušanja uključivali su:

- Ažuriranje podataka o razminiranim područjima duž rijeke Save (dostavio Centar za razminiranje BiH),
- Pojašnjenje institucionalnih uloga u prostornom planiranju u skladu sa zakonodavstvom Brčko distrikta.

Dokumentacija je izmijenjena kako bi odražavala ove komentare. Tijekom savjetovanja nisu iznesena nikakva druga bitna pitanja u vezi s okolišem ili društvom.

4.2 Angažman specifičan za potprojekt u skladu s lokalnim zakonodavstvom

Nije proveden poseban angažman potprojekta u skladu s lokalnim zakonodavstvom jer nije bilo procjene utjecaja na okoliš ili postupaka izdavanja okolišnih dozvola.

¹⁴ www.rgfbd.com, posljednji pristup 01.04.2025.

5 Angažman tijekom pripreme projekta – identifikacija dionika, mapiranje i analize

Okolišni i socijalni standard 10 (nadalje;ESS10)¹⁵ Svjetske banke prepoznaje dvije široke kategorije dionika:

- Strane na koje se odnosi projekt (nadalje;PAP) i
- Ostale zainteresirane strane (nadalje;OIPs).

Strane na koje utječe projekt su pojedinci, skupine ili zajednice na koje će projekt vjerojatno izravno utjecati, bilo pozitivno ili negativno. To može uključivati utjecaje na njihovo fizičko okruženje, zdravlje, sigurnost, kulturne prakse, ekonomsko blagostanje ili sredstva za život. To su često pojedinci ili kućanstva koji žive na području projekta ili u njegovoj blizini i najvjerojatnije će doživjeti opipljive promjene koje proizlaze iz ekološkog i društvenog otiska projekta.

Ostale zainteresirane strane odnose se na pojedince, skupine ili organizacije na koje Projekt možda ne utječe izravno, ali imaju interes za njega zbog njegove lokacije, karakteristika, potencijalnih utjecaja ili relevantnosti za širu javnost ili institucionalne probleme. To može uključivati lokalne ili regionalne vlasti, regulatore, javne institucije, akademske i znanstvene institucije, aktere iz privatnog sektora, sindikate, predstavnike medija, nevladine organizacije, ženske organizacije, skupine za zaštitu okoliša i druge subjekte civilnog društva.

Utvrđivanje i analiza obje kategorije dionika ključan je prvi korak u osiguravanju smislenog, uključivog i odgovornog angažmana tijekom cijelog životnog ciklusa projekta.

5.1 Identifikacija i mapiranje dionika

Mapiranje dionika vrši se okomito, preko administrativnog prostora i vodoravno, unutar pojedinačnog prostora. Prvi korak uključuje univerzalno mapiranje. Svaka skupina dionika ocjenjuje se prema svojoj relativnoj važnosti i utjecaju, počevši od ocjene od 1 do 5, pondera koji proizlazi iz unakrsnog upućivanja interesa i moći dionika. Dionici od velikog (5*) i znatnog značaja (4*) dionici su koje treba uključiti u sve aktivnosti angažmana i zahtijevaju kontinuirani i neometani angažman. To pomaže u dodjeljivanju važnosti za daljnju analizu. Univerzalno preslikavanje, interes i relativna važnost prikazani su u Tablica 2.

Tablica 2 Segmentacija dionika prema područjima utjecaja

Dionici	Područje utjecaja	Značenje
Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	Implementacijska agencija za SDIP i glavni partner Svjetske banke za implementaciju projekata na nivou BiH	****
Ministarstvo financija i riznice	Nadzor kredita na razini BiH	****
BD BiH PIU domaćin Vlade BD BiH	Upravljanje i provedba projekta, nadzor, izvještavanje, provedbeni program, upravljanje okolišnim i društvenim rizicima, upravljanje pritužbama, provedba i koordinacija SEP-a i ESMP-a, kao i aktivnosti nabave i financijskog upravljanja u BD-u	*****
Uprava za financije	Nadzor kredita na razini BD-a	*****
Odjel za prostorno uređenje i imovinskopravne poslove	Glavno tijelo za zaštitu okoliša, prostorno planiranje i izdavanje okolišnih i urbanističkih dozvola u BD	*****
Odjel za javnu sigurnost	Glavno tijelo za izdavanje građevinskih i uporabnih dozvola u BD-u	*****
Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo	Glavno tijelo za upravljanje vodama i izdavanje dozvola za vodu u BD-u; preuzet će primarnu odgovornost za praćenje operativne faze i održavanje infrastrukture povezane s vodom.	*****
Odjel za Komunalne poslove	Glavno tijelo za upravljanje lokalnim komunalnim uslugama u BD-u.	***

¹⁵ www.thedocs.worldbank.org/en/doc/837721522762050108-0290022018/original/ESFFramework.pdf#page=111&zoom=80, posljednji pristup 01.04.2025.

Dionici	Područje utjecaja	Značenje
Nacionalni mediji (radio, TV, novine)	Omogućuje široko i redovito širenje informacija povezanih s projektom, osigurava njegovu vidljivost i olakšava uključivanje dionika	**
Društveni mediji (Twitter, Facebook itd.)		**
Mediji BD razine (radio, TV, novine)		***
Mjesne zajednice Brezik i Ilička	Pojedinci i kućanstva pogođeni trenutnim rizikom od poplava iz potoka. Ti će dionici vjerojatno uživati veću sigurnost od prirodnih katastrofa nakon provedbe potprojekta. Potencijalne smetnje mogu uključivati emisije u zrak, buku, povećane opasnosti u prometu itd. Očekuje se da će ta skupina ostvariti značajne dugoročne koristi od potprojekta	*****
Komercijalni objekti	Pogođen trenutnim rizikom od poplava iz potoka. Odnosi se na objekte i operacije koji se nalaze u blizini dijela vodotoka koji se regulira i na njih mogu utjecati privremeni poremećaji povezani s prašinom, bukom i prometnim gužvama tijekom faze izgradnje. Dugoročno se očekuje da će imati koristi od povećane sigurnosti od prirodnih katastrofa.	*****
Industrijski objekti	Pogođen trenutnim rizikom od poplava iz potoka. Odnosi se na objekte i operacije koji se nalaze u blizini dijela vodotoka koji se regulira i na njih mogu utjecati privremeni poremećaji povezani s prašinom, bukom i prometnim gužvama tijekom faze izgradnje. Dugoročno se očekuje da će imati koristi od povećane sigurnosti od prirodnih katastrofa. Ti su dionici obično manje osjetljivi od stambenih ili komercijalnih, ali ipak mogu utjecati na njih.	****
JP Komunalno Brčko	Javno poduzeće odgovorno za usluge komunalnog otpada imat će interakcije tijekom faze izgradnje vezano uz upravljanje otpadom.	**
Općinska vijeća Brezika i Iličke	Ove lokalne administrativne jedinice služe kao predstavnička tijela za stanovnike najbliže području potprojekta i djeluju kao formalni kanali za prenošenje briga, prioriteta i zahtjeva zajednice. Njihova uloga u savjetovanju na razini zajednice je ključna. Također imaju potpurnu ulogu u širenju informacija o projektu i organiziranju povratnih informacija.	*****
Lokalne nevladine organizacije, organizacije civilnog društva i organizacije za zaštitu okoliša	Ove skupine igraju važnu ulogu u zagovaranju zaštite okoliša, praćenju procesa javnih konzultacija i osiguravanju zastupljenosti ranjivih i marginaliziranih glasova. Mogu sudjelovati u savjetovanjima s dionicima, pružati tehničke ili zagovaračke doprinose i pomoći u podizanju svijesti o okolišnim i socijalnim pitanjima tijekom provedbe.	****
Izvođači i kooperanti	Ti su akteri izravno uključeni u isporuku faze izgradnje. Njihovo ponašanje ima izravan utjecaj na okolišnu i društvenu učinkovitost, radne standarde te zdravlje i sigurnost na radu na lokaciji potprojekta. Ugovaratelji moraju osigurati provedbu mjera ublažavanja, održavati usklađenost s odredbama ESMP-a, pomagati u provedbi SEP-a kao i svih drugih relevantnih odredbi instrumenata E&S-a, kao i surađivati s mehanizmima praćenja i rješavanja pritužbi.	*****
Ranjive i nedovoljno zastupljene skupine (uključujući kućanstva koja vode žene, starije osobe, osobe s invaliditetom, Rome i kućanstva s niskim prihodima)	Te su skupine izložene riziku od nerazmjernog utjecaja aktivnosti potprojekta zbog ograničenog pristupa informacijama, smanjene sposobnosti sudjelovanja u savjetovanjima ili povećane osjetljivosti na učinke (npr. kvaliteta zraka, opasnosti u prometu itd.). Posebna pažnja mora se posvetiti kako bi se osiguralo da su angažirani kroz inkluzivne komunikacijske metode, kulturno primjeren doseg i pristupačne procese pritužbi.	*****
Niskokvalificirani, polukvalificirani i visokokvalificirani radnici (lokalna radna snaga)	Pojedinci koji mogu tražiti ili dobiti zaposlenje putem građevinskih agencija potprojekta. Na tu skupinu izravno utječu radni uvjeti, prakse zdravlja i sigurnosti na radu te zaštita radničkih prava. Projekt nudi mogućnosti za stvaranje prihoda, ali također zahtijeva strukturirane mehanizme za sprječavanje iskorištavanja, osiguravanje pravednog zapošljavanja i omogućavanje pritužbi na radnom mjestu.	****
Hitne službe (vatrogasci, hitna pomoć i policija)	Te institucije imaju ključnu ulogu u osiguravanju javne sigurnosti i pripravnosti za izvanredne situacije tijekom provedbe potprojekta. Njihov angažman i pružanje pravovremenih informacija ključni su za upravljanje potencijalnim incidentima, prometnim nesrećama koje uključuju tešku mehanizaciju ili hitnim medicinskim slučajevima među radnicima ili obližnjim stanovnicima. Bit će potrebna koordinacija s hitnim službama.	****

Iako nevladin sektor ima potpornu ulogu, posebno u pružanju usluga ranjivim skupinama (npr. osobama s invaliditetom, Romima, mladima), nije utvrđeno da su takve organizacije aktivno uključene u potok Blizna ili okolno područje.

5.2 Pojedinci i skupine u nepovoljnom položaju/ranjivi

Pojedinci ili skupine u nepovoljnom položaju ili ranjivi potencijalno su nerazmjerno pogođeni i manje mogu iskoristiti mogućnosti koje nudi potprojekt zbog posebnih poteškoća u pristupu i/ili razumijevanju informacija o potprojektu i njegovim okolišnim i socijalnim učincima i strategijama ublažavanja. U BD, najčešće se javljaju ranjive skupine uključuju¹⁶:

- Djeca i mladi u riziku, uključujući one s poteškoćama u razvoju, one koji žive u siromaštvu i one u institucionalnoj skrbi;
- Starije osobe, posebno one koje žive same ili bez obiteljske potpore;
- Osobe s invaliditetom koje se suočavaju s preprekama u obrazovanju, zapošljavanju, pristupu infrastrukturi i socijalnoj uključenosti;
- Romsko stanovništvo, koje je i dalje jedna od socijalno najisključenijih skupina u BD;
- Kućanstva sa samohranim roditeljem, na čijem su čelu često žene i koja su izložena povećanom riziku od ekonomske ranjivosti;
- Nezaposlene osobe, posebno dugotrajno nezaposleni i mladi bez radnog iskustva;
- Interno raseljene osobe i povratnici koji se i dalje suočavaju s izazovima reintegracije;
- Žrtve nasilja, uključujući rodno uvjetovano nasilje i nasilje u obitelji.

Potprojekt ESMP nije identificirao pojedince ili skupine u blizini predmetnog područja, niti su prepoznati značajni utjecaji na okoliš ili društvo koji nerazmjerno utječu na takve skupine. Što se tiče same lokacije potprojekta, nema dokaza o izravno pogođenim osobama (PAP) u ovom području, uključujući ranjive pojedince ili skupine.

Dodatna pažnja posvećena je stambenim područjima Brezika gdje se procjenjuje da se oko 100 kućanstava nalazi u blizini područja potprojekta, kao i onom Iličke, koja je udaljenija, ali još uvijek može biti pod utjecajem. Primjećuje se da u tom području nisu utvrđene ranjive skupine ili pojedinci, kao što su starije osobe, osobe s invaliditetom ili kućanstva s niskim prihodima itd.

U širem kontekstu potprojekt će dovesti do privremenog povećanja prometa tijekom izgradnje, međutim to je beznačajno povećanje u odnosu na uobičajeni promet i kao takav ne očekuje se da će imati utjecaja na ranjive pojedince ili skupine.

Iako se ne očekuje da će potprojekt imati značajne negativne učinke na ranjive skupine zbog ograničenog fizičkog otiska i prirode planiranih radova, mora se priznati da je ovaj SEP živi dokument i da će se ažurirati prema potrebi na temelju novih informacija ili promjena tijekom provedbe potprojekta, kako bi se osiguralo potpuno uključivanje svih relevantnih pojedinaca i zajednica.

5.3 Analiza dionika

Dionici za koje je utvrđeno da imaju visoku ili značajnu važnost, točnije kojima je dodijeljen rang 5 ili 4 tijekom postupka mapiranja dionika, kako je prikazano u poglavlju 5.1 Identifikacija i mapiranje dionika, analiziraju se u Tablica 3. Ta analiza uključuje njihovo trenutno stanje, ključne probleme ili

¹⁶ Strategija socijalnog uključivanja Brčko distrikta 2021–2027

(<https://www.unicef.org/bih/media/6471/file/Br%C4%8Dko%20District%20of%20Bosnia%20and%20Herzegovina%20Social%20Inclusion%20Strategy.pdf>), posljednji pristup 12.02.2025.

pitanja koja su se pojavila tijekom savjetovanja, očekivanja od Projekta te Potprojekta, stepen rizika da se ta očekivanja možda neće ispuniti i uvjeta koji omogućuju upravljanje takvim rizicima ili njihovo ublažavanje.

Općenito, rizik za dionike procjenjuje se kao nizak do umjeren. Postoji širok konsenzus među ključnim dionicima u podršci reguliranju dijela vodotoka Blizna i nisu utvrđeni sukobljeni interesi izvan opsega potprojekta koji bi mogli ugroziti opću potporu.

Ipak, održavanje snažnog procesa uključivanja dionika, zajedno s funkcionalnim mehanizmom za rješavanje pritužbi i ojačanim kapacitetima za upravljanje dionicima i pritužbama, ostat će ključno za osiguravanje trajnog povjerenja, uključivog sudjelovanja i rješavanja novih problema tijekom cijelog životnog ciklusa potprojekta.

Tablica 3. Analiza dionika prema razini angažmana

Podskupina ¹⁷	Trenutačno stanje	Zabrinutosti i problemi	Očekivanja	Rizici	Omogućavanje kvalifikacija
Uprava za financije	Financijsko upravljanje BD BiH, uključivanje garancija BD BiH, ovlaštene osobe za isplatu	Moguća gornja granica isplate	Održavati BD jamstva i izvršiti Ugovor o zajmu prema uvjetima ugovora o financiranju	Umjeren	Objavljivanje nacrt proračunskih dokumenata i analiza konačnih dokumenata o financijskom rezultatu
Odjel za prostorno uređenje i imovinskopravne poslove	Iskustvo u okolišu i urbanim dozvolama	Kašnjenja u izdavanju dozvola zbog nepotpunih zahtjeva za izdavanje dozvola	Održavanje učinkovitosti i razine suradnje tijekom izdavanja dozvola kako bi se izbjegla kašnjenja	Nizak	Pravodobno komunicirati s PIU-om o potrebnoj dokumentaciji koju treba dostaviti u okviru zahtjeva za izdavanje dozvola
Odjel za javnu sigurnost	Iskustvo u izradi građevinskih i uporabnih dozvola	Kašnjenja u izdavanju dozvola zbog nepotpunih zahtjeva za izdavanje dozvola	Održavanje učinkovitosti i razine suradnje tijekom izdavanja dozvola kako bi se izbjegla kašnjenja	Nizak	Pravodobno komunicirati s PIU-om o potrebnoj dokumentaciji koju treba dostaviti u okviru zahtjeva za izdavanje dozvola
Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo	Iskustvo u podršci tehničkoj provedbi i izdavanju dozvola za potprojekt, posebno tijekom faza izvedivosti i projektiranja. Ima kapacitet za pomoć tijekom faze izgradnje. Ima kapacitet za odgovarajuće praćenje projekta tijekom operativne faze.	Nemogućnost pružanja potrebnih podataka i informacija. Mogući nedostaci u kapacitetima tehničke potpore za trajnu potporu projektima	Održavati učinkovitost i suradnju tijekom cijelog projektnog ciklusa u tehničkim pitanjima i nastaviti pružati operativnu potporu. Odgovoran za preuzimanje operativnog održavanja lokacije.	Srednje jako	Osiguravanje pravodobne komunikacije s odjelom za informacije o informacijama i drugim relevantnim stranama kao što su projektanti kako bi se pružila potrebna tehnička potpora te točni podaci i ulazni podaci.
Odjel za komunalne poslove	Očekuje se da će pružiti podršku u procjeni lokacije putem komunalne dozvole. Pomoć u gospodarenju otpadom u fazi izgradnje.	Kašnjenja u izdavanju dozvola zbog nepotpunih zahtjeva za dozvole. Nemogućnost pomoći u gospodarenju otpadom ako je potrebno	Održavanje učinkovitosti i razine suradnje tijekom izdavanja dozvola kako bi se izbjegla kašnjenja	Nizak	Pravodobno komunicirati s PIU-om o potrebnoj dokumentaciji koju treba dostaviti u okviru zahtjeva za izdavanje dozvola
Lokalna razina i razina zajednice					
Mjesne zajednice Brezik i Ilička te ostala obližnja stambena naselja	Kućanstva smještena u neposrednoj blizini mjesta; trenutačno se suočava s prijetnjom poplava	Potencijalna izloženost povećanoj buci, prašini, poremećajima u prometu tijekom izgradnje. Zabrinutost zbog transparentnosti, poremećaja u svakodnevnom životu.	Poboljšanje poplava i prirodnih opasnosti lokalnog područja; pravodobna razmjena informacija i minimiziranje građevinskih smetnji.	Umjeren	Stalna dvosmjerna komunikacija; pravodobno objavljivanje rasporeda izgradnje i mjera ublažavanja; pristupačan mehanizam za pritužbe; angažman vijeća zajednice za usmjeravanje povratnih informacija i upravljanje očekivanjima.

¹⁷Podskupine na lokalnoj razini i razini zajednice nisu isključive i mogu se višestruko preklapati (npr. mlade proizvođačice poljoprivredno-prehrambenih proizvoda koje žive u području u nepovoljnom položaju dobile bi dodatne bodove u kriterijima odabira za sva tri obilježja (spol, dob i lokacija).

Podskupina ¹⁷	Trenutačno stanje	Zabrinutosti i problemi	Očekivanja	Rizici	Omogućavanje kvalifikacija
Komercijalni objekti	Aktivni komercijalni subjekti smješteni u blizini lokacije, ovisni o dostupnost, opći okolišni uvjeti i promet kupaca. Unutar trenutne zone opasnosti od poplava.	Mogući poremećaji tijekom gradnje zbog prašine, prometa zagušenja i buke. Privremeni poremećaj poslovanja ili smanjen pristup kupcima.	Kontinuirana dostupnost komercijalnim objektima, pravovremena komunikacija o rasporedu radova, ublažavanje utjecaja smetnji i poboljšanje poplava i prirodnih opasnosti na lokalnom području	Umjeren	Dati prednost jasnom i pravodobnom obavještanju o građevinskim aktivnostima i ograničenjima pristupa. Uključite poduzeća u periodična ažuriranja i informiranje mehanizma za pritužbe kako bi se olakšala dvosmjerna komunikacija i povjerenje.
Industrijski objekti	Operativni industrijski korisnici koji se nalaze u blizini lokacije, uključeni u proizvodnju, skladištenje ili logistiku. Obično su manje osjetljivi na kratkoročne učinke od stambenih ili komercijalnih korisnika, ali i trenutačno u području opasnom od poplava.	T Mogući poremećaji tijekom gradnje zbog prašine, prometnih gužvi i buke. Privremeni poremećaj poslovanja ili smanjen pristup klijentima.	Kontinuirana dostupnost komercijalnim objektima, pravovremena komunikacija o rasporedu radova, ublažavanje utjecaja smetnji i poboljšanje poplava i prirodnih opasnosti na lokalnom području	Nizak	Uspostavite i održavajte redovitu komunikaciju s predstavnicima objekta. Osigurajte da planovi upravljanja prometom i izgradnjom uzimaju u obzir logističke tokove i pristupne rute u nuždi.
JP Komunalno Brčko	JP Komunalno Brčko je javno komunalno preduzeće odgovorno za usluge gospodarenja komunalnim otpadom u BD, za koje se očekuje da će biti dio sistema upravljanja otpadom u fazi izgradnje.	Nemogućnost pravilnog transporta i odlaganja otpada u fazi izgradnje.	Održavanje učinkovitosti i razine suradnje tijekom faze izgradnje	Nizak	Pravovremeno planiranje i potvrđivanje privremenih i dugoročnih aranžmana zbrinjavanja otpada.
Općinska vijeća Iliče i Brezika	Ova tijela lokalne uprave predstavljaju stambena područja najbliža uređenom dijelu potoka posebno Breziku. Oni djeluju kao posrednici između lokalnog stanovništva i vlasti BD-a te mogu komunicirati zabrinutosti i pomoći u olakšavanju lokalnih konzultacija.	Ključni problemi uključuju nedovoljnu komunikaciju i konzultacije s lokalnim stanovništvom u vezi s utjecajima projekta, posebno oko poremećaja povezanih s izgradnjom. Također postoji rizik od nepovjerenja ili neangažiranosti ako se lokalni glasovi ne odražavaju smisleno u planiranju ublažavanja ili ako se pritužbe ne rješavaju odmah.	Vijeća očekuju da će biti redovito obaviještena i uključena u sve faze potprojekta. Također očekuju rani pristup ažuriranjima o vremenskim rokovima, učincima i prednostima.	Srednje jako	Održavati redovitu i transparentnu komunikaciju s predstavnicima Vijeća. Ako je moguće, uključite ih u posjete lokaciji, savjetovanja i aktivnosti praćenja, prema potrebi. Pružanje dostupnih informacija o opsegu, rasporedu i učincima projekta.
Lokalne organizacije, organizacije civilnog društva i	Organizacije aktivne u BD-u, koje se zalažu za zaštitu okoliša, socijalnu uključenost i prava zajednice. Mogu podupirati i praćenje građana, kampanje za podizanje svijesti i	Zabrinutost uključuje nedostatak transparentnosti ili neodgovarajući pristup informacijama o projektnim aktivnostima. Može postojati zabrinutost zbog potencijalne	Nevladine organizacije i organizacije civilnog društva očekuju da će biti prepoznate kao partneri u građanskom nadzoru. Traže pravodoban pristup dokumentaciji o	Srednje jako	Održavajte otvorene kanale za otkrivanje informacija i povratne informacije. Uključite nevladine organizacije i organizacije civilnog društva u savjetovanja, razdoblja

Podskupina ¹⁷	Trenutačno stanje	Zabrinutosti i problemi	Očekivanja	Rizici	Omogućavanje kvalifikacija
organizacije za zaštitu okoliša	transparentnost u infrastrukturnim projektima.	marginalizacije identificiranih ranjivih populacija ili nedovoljne integracije povratnih informacija zajednice u odluke o projektu. Nevladine organizacije također mogu postaviti pitanja o dugoročnom praćenju.	okolišu (kao što su ESMP-ovi, dozvole i izvješća o praćenju), kao i mogućnosti za doprinos tehničkim uvidima ili uvidima u zajednici. Očekuju uključive i pristupačne postupke savjetovanja i jasne povratne informacije o tome kako se rješavaju njihovi doprinosi.		preispitivanja i rasprave o praćenju. Omogućiti pristup relevantnoj dokumentaciji i osigurati transparentnost u provedbi ESMP-a. Prepoznati njihovu ulogu u podizanju svijesti i uključivanju dionika, posebno za ranjive i nedovoljno zastupljene skupine.
Izvođači i kooperanti	Izvođači i podizvođači bit će angažirani za provedbu i nadzor nad potprojektom, regulacijom, iskopom, građevinskim radovima i sl. Oni su ključni za provedbu fizičkih komponenti projekta u skladu s ESMP-om i planovima podupravljanja za pojedinu lokaciju.	Ključni problemi uključuju osiguravanje usklađenosti s ekološkim i socijalnim zaštitnim mjerama tijekom izgradnje; pridržavanje zdravstvenih i sigurnosnih protokola; jasna definicija uloga i odgovornosti; pravedno postupanje prema radu; planovi podupravljanja za pojedinu lokaciju i koordinacija s jedinicom za informacije o pravu i nadzornim tijelima. Rizici od neusklađenosti, lošeg nadzora ili radnih sporova prisutni su ako se izvođačima ne upravlja i ne nadzire ih se na odgovarajući način.	Izvođači očekuju okvir ugrađen u ugovore, jasne i pravovremene upute, koordinirani pristup lokaciji i podršku u rješavanju problema na licu mjesta. Traže poštene i transparentne ugovorne aranžmane, brza plaćanja i jasnoću u pogledu zahtjeva za usklađenost s E&S-om. Podizvođači očekuju dosljednu provedbu radnih prava i zdravstvenih i sigurnosnih standarda.	Srednje jako	Pretkvalifikacijski postupci i postupci odabira moraju uključivati kriterije za sposobnost E&S-a i prošle rezultate. Ugovori moraju uključivati obvezujuće instrumente i obveze E&S usklađene s ESMP-om i uključujući njega. Razviti planove podupravljanja specifične za lokaciju. Potreban je redoviti nadzor, provjere na licu mjesta i izgradnja kapaciteta (razgovori o paketu alata, sigurnosni brifinzi). Izvođači bi trebali održavati mehanizam za pritužbe na licu mjesta za radnike i surađivati sa sustavima izvješćivanja E&S-a.
Ranjive i nedovoljno zastupljene skupine (uključujući kućanstva koja vode žene, starije osobe, osobe s invaliditetom, Rome i kućanstva s niskim prihodima)	Iako u neposrednoj blizini nisu identificirane ranjive skupine ili kao nesrazmjerno pogođene Subprojektom, prepoznato je da pojedinci iz ovih kategorija mogu boraviti u obližnjim zajednicama ili činiti dio šire pogođene populacije.	Primarni problemi uključuju isključenje iz postupaka savjetovanja, povećanu izloženost okolišnim i socijalnim rizicima te izazove u pristupu mehanizmima pravne zaštite. Ranjivi pojedinci mogu biti osjetljiviji na buku kvalitete zraka, smetnje u prometu itd.	Uključiv angažman koji uzima u obzir njihove potrebe, kulturno i društveno primjerena komunikacija, ciljani naponi savjetovanja i pravedan pristup informacijama i koristima. Ranjive skupine očekuju da će ih se čuti i da neće biti u nepovoljnom položaju u postupcima donošenja odluka.	Srednje jako	Osigurajte da strategije informiranja uzimaju u obzir posebne prepreke (npr. niska pismenost, ograničena pokretljivost, jezik). Koristite prilagođene alate (npr. ciljane brifinge, slikovne materijale). Integrirati rodno osjetljive i uključive postupke pravne zaštite u slučaju pritužbi. Praćenje stopa sudjelovanja i prilagodba strategija prema potrebi kako bi se održala uključivost.

Podskupina ¹⁷	Trenutačno stanje	Zabrinutosti i problemi	Očekivanja	Rizici	Omogućavanje kvalifikacija
Niskokvalificirani, polukvalificirani i visokokvalificirani radnici (lokalna radna snaga)	Ova skupina uključuje pojedince iz BD-a i okolnih područja koji mogu biti zaposleni tijekom faze izgradnje potprojekta. Oni predstavljaju mješavinu nekvalificiranih radnika, obrtnika, tehničara, inženjera i pomoćnog osoblja za podprojekte. Očekuje se da će većina biti privremeno angažirana tijekom izgradnje.	Zabrinutost uključuje pravedne plaće, pristojne radne uvjete, usklađenost s radnim zakonima i sigurnosnim standardima te zaštitu od iskorištavanja ili diskriminacije. Posebno za niskokvalificirane radnike svijest o njihovim radničkim pravima i mogućnost pristupa mehanizmima za pritužbe mogu biti ograničeni.	Sigurno i zdravo radno okruženje, jednak pristup mogućnostima zapošljavanja, transparentni postupci zapošljavanja, pravedna naknada i mehanizmi za izražavanje zabrinutosti ili pritužbi bez straha od odmazde.	Srednje jako	Provedba pouzdanih postupaka upravljanja radom u skladu s ESMP-om. Osigurajte usklađenost izvođača redovitim praćenjem. Osigurati uvod i obuku o zdravlju, sigurnosti i pravima na radu. Širiti informacije o mehanizmu za pritužbe na svim lokacijama i u pristupačnim formatima. Dajte prioritet lokalnom zapošljavanju ako je izvedivo.
Hitne službe (vatrogasci, hitne službe i policija)	Ključni akteri u upravljanju zdravstvenim, sigurnosnim, protupožarnim i sigurnosnim incidentima u BD-u. Te se usluge mogu mobilizirati u slučaju nesreća na licu mjesta. Koordinacija s tim službama ključna je za usklađenost sa standardima zdravlja i sigurnosti na radu, pripravnost za hitne slučajeve kao i održavanje prometnih tokova.	Nedostatak pravovremene komunikacije o rasporedu gradnje i planiranju u hitnim slučajevima. Mogući rizik od odgođenog odgovora ako su pristupni putovi poremećeni. Ne dijeljenje plana upravljanja prometom.	Jasni komunikacijski protokoli, pristup relevantnim hitnim slučajevima, upravljanje rizicima, upravljanje prometom i drugi relevantni planovi. Jamstvo da pristupni putovi u nuždi ostanu otvoreni i održavani tijekom cijelog projektnog ciklusa.	Nizak	Uspostaviti formalne protokole koordinacije s relevantnim hitnim službama tijekom faze prije izgradnje. Osigurajte da su kontaktne točke za hitne slučajeve jasno definirane i priopćene. Pravodobno distribuirati sve relevantne planove i ESMP.

5.4 Rodna analiza, mjere i pokazatelji

Žene se suočavaju s mnogim preprekama za rad u BiH vezanim za društvene norme o ulozi žena u domaćinstvu, nedostatkom pristupa uslugama brige o djeci, pristupom proizvodnim inputima (uključujući zemljište i kredite) i druge.¹⁸ Iako je BD usvojio zakone i strategije u skladu s nacionalnim i međunarodnim okvirima za ravnopravnost spolova, praktična provedba i dalje je nedosljedna. Žene su nedovoljno zastupljene u ulogama donošenja odluka i suočavaju se s diskriminacijom pri zapošljavanju, političkom sudjelovanju i pristupu vlasničkim pravima. U strategiji se ističe potreba za rodno osviještenom politikom u svim sektorima politike i za razvojem snažnijih usluga potpore za osobe koje su preživjele rodno uvjetovano nasilje.

Projekt će promicati pristup zapošljavanju i mogućnostima pružanja usluga. Što se tiče ciljnog područja podupiranja razvoja učinkovitijeg tržišta zemljišta i nekretnina, primjećuje se da su nekretnine gotovo uvijek registrirane na muškarce, što ženskim članovima kućanstva otežava sudjelovanje u podjeli koristi i donošenju odluka vezanih uz raseljavanje. Pokazatelji razvoja projekta (PDI) uključuju broj ljudi koji imaju koristi od pojačanih mjera zaštite od poplava raščlanjen po spolu.

5.5 Širenje dionika

Ovaj potprojekt će imati prevladavajući broj skupina ljudi i ekonomski diferenciranih skupina koje su zainteresirane za potprojekt na različitim razinama. Kao što je ranije navedeno, SEP je "živi" dokument i kao takav PIU će možda morati ponovno pregledati popis dionika i provjeriti postoji li potreba za proširenjem popisa i suradnjom s drugim dionicima tijekom potprojekta. To će se olakšati ispunjavanjem upitnika za proširenje dionika u nastavku u kritičnim točkama tijekom provedbe potprojekta (npr. nakon prvog poziva na podnošenje prijedloga, značajnih promjena u dizajnu projekta, faze sanacije i zatvaranja itd.). Potencijalno ažuriranje bit će dio segmenta praćenja i evaluacije (M&E) potprojekta. Pitanje potrebe za proširenjem i ažuriranjem dionika prikazano je u Tablica 4.

Tablica 4 Upitnik za proširenje i ažuriranje

UPITNIK O POTREBI ZA PROŠIRENJE I AŽURIRANJEM DIONIKA	
☐ DA ☐ NE <i>Ako ne, projekt treba proširiti popis dionika</i>	Je li naš trenutni popis usmjeren na relevantne dionike koji su važni za naše trenutne i buduće napore? <i>(Odgovori bi se trebali temeljiti na znanju o projektu, primljenim povratnim informacijama i prijavljenim pritužbama u rješavanju neodgovarajućeg dosega te povratnim informacijama ranjivih skupina tijekom njihovog angažmana)</i>
☐ Da ☐ Ne <i>Ako ne, procjenu potreba trebalo bi preispitati ili provesti dopunu te ponovno pregledati popis dionika</i>	Razumijemo li dobro odakle dionici dolaze, što bi mogli željeti, bi li bili zainteresirani za sudjelovanje u projektu i zašto? <i>(Odgovori bi se trebali temeljiti na učestalosti dionika koji se obraćaju putem komunikacijskih kanala koji nisu projekti, s prijedlogom za uključivanje grupa ili prihvatljivih aktivnosti itd.)</i>
☐ Da ☐ Ne <i>Ako ne, trebalo bi preispitati popis dionika te preispitati kriterije za prihvaćanje i evaluaciju</i>	Je li trenutna strategija angažmana adekvatno usmjerena na potencijalne korisnike projekta iz ranjivih skupina? <i>(Odgovori bi se trebali temeljiti na dnevniku angažmana dionika u vezi s rodnim aspektima i pritužbama koje su primile žene, s naglaskom na nedovoljnu uključenost i/ili pristup beneficijama projekta)</i>

¹⁸ Okvir za partnerstvo BiH za razdoblje 2016.-20., Svjetska banka, 14. studenog 2015.

5.6 Planirane aktivnosti uključivanja dionika

Aktivnostima uključivanja dionika nastoji se određenim skupinama dionika pružiti pravodobne, dostupne i relevantne informacije, istodobno osiguravajući da imaju smislene prilike da izraze svoja stajališta o pitanjima koja se na njih odnose. Te su aktivnosti ključne za promicanje uključenosti, transparentnosti i povjerenja tijekom životnog ciklusa potprojekta.

U tablici Table 5. navedene su planirane aktivnosti uključivanja dionika za potprojekt. Vrste i učestalost angažmana prilagođene su trima ključnim fazama potprojekta:

- Predgrađevinska faza (priprema i provedba SEP-a i ESMP-a; detaljni dizajn)
- Faza izgradnje
- Operativna faza

Dodatne pojedinosti o metodama i alatima koji će se koristiti za uključivanje dionika navedene su u SEP-u projekta¹⁹, točnije u poglavlju 6.

¹⁹ <https://www.rgfbd.com/o-nama/projekti/sdip-program-svjetske-banke>

Table 5 Planirane aktivnosti uključivanja dionika po fazama projekta

Ciljani dionici	Teme angažmana	Korištene metode	Lokacija/učestalost	Odgovornosti
Predgrađevinska faza (priprema i provedba SEP-a i ESMP-a; Detaljni dizajn)				
Strane na koje se odnosi projekt - Mjesne zajednice Ilička, Brezik, ostala obližnja stambena naselja - Ranjive i nedovoljno zastupljene skupine i pojedinci (ako su utvrđeni)	- Opseg i obrazloženje potprojekta - Potprojekt SEP, ESMP pregled i implikacije - Zdravlje i sigurnost u zajednici - Upravljanje radom Postupci (za tražitelje posla) - Pristup mehanizmu za pritužbe - Obavješćivanje o učincima izgradnje i rokovima - Prezentacija dizajna i razmatranja	- Javni sastanci i savjetovanja - Brošure, letci, plakati i drugi materijali - Info pultovi na točkama zajednice (u uredima PIU-a i Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo) - Objave na društvenim mrežama Oglasne ploče zajednice - Kanali za podnošenje pritužbi	- Zakazani sastanci i savjetovanja prema potrebi - Stalna dostupnost informacija na info pultovima - Ažuriranja društvenih medija i plakata po potrebi	- PIU i E&S konzultanti - Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo
Ostale zainteresirane strane (vanjske) - BD Vladini odjeli (prostorno planiranje, poljoprivreda, komunalna, javna sigurnost, financije) - JP "Putevi Brčko" d.o.o., lokalna telekomunikacijska tvrtka, lokalna tvrtka za distribuciju električne energije - Hitne službe kao što su vatrogasci, policija i medicinska pomoć - JP Komunalno Brčko	- Opseg projekta i obrazloženje dizajna - Izdavanje dozvola i koordinacija - Vremenski okvir za radove na sanaciji - Uloge i odgovornosti tijekom provedbe - Protokoli za razmjenu informacija - Mehanizam za pritužbe	- Sastanci licem u lice - Sastanci za tehničku koordinaciju - Razmjena informacija putem e-pošte/pisama - Sudjelovanje u zajedničkim savjetovanjima s pogodnim skupinama, prema potrebi	Prema potrebi tijekom pripreme ESMP-a, postupaka izdavanja dozvola i finalizacije projekta	- PIU - Izvođač projektiranja
Ostale zainteresirane strane (vanjske) - Komercijalni i industrijski subjekti - Nevladine organizacije i organizacije civilnog društva - Tisak i mediji	- Dizajn potprojekta i komunikacija o rizicima za okoliš - Učinci na lokalna poduzeća i usluge - Rizik od poplava - Komunikacijske i terenske uloge	- Zajednički informativni sastanci - Tiskani materijali - Brifinzi za medije i informiranje - Okrugli stolovi nevladinih organizacija	- Medijska događanja ili priopćenja za medije - Objava potprojekta SEP - Brifinzi nevladinih organizacija/organizacija civilnog društva prema potrebi	- PIU i E&S konzultanti - Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo

Ciljani dionici	Teme angažmana	Korištene metode	Lokacija/učestalost	Odgovornosti
	Upotreba mehanizma za pritužbe			
Ostale zainteresirane strane (unutarnje) - Izvođači, podizvođači, pružatelji usluga, dobavljači - Časnik za vezu na gradilištu (ugovaratelj) - Radničke organizacije - Niskokvalificirani, polukvalificirani i visokokvalificirani radnici (lokalna radna snaga) - Konzultanti za nadzor	- Obveze potprojekta ESMP/SEP - Instrumenti projekta E&S - Kodeks ponašanja i radnička prava - Postupci zaštite zdravlja i sigurnosti na radu - Mehanizam za pritužbe za radnike - Planovi podupravljanja specifični za lokaciju - Uloge tijekom implementacije	- Razgovori o alatima - Orijentacija i obuka prije gradnje - Sastanci na licu mjesta i linije izvješćivanja - Objave pojednostavnjenih Sažeci ESMP-a - Sastanci i rasprave	- Tijekom natječajnih postupaka - Tijekom rasprave i pregovora o dodjeli ugovora - Prilikom mobilizacije i uključivanja	- PIU i E&S konzultanti - Savjetnik za nadzor - Časnik za vezu na lokaciji
Faza izgradnje				
Pogođene strane projekta - Mjesne zajednice Iličke, Brezika i drugih obližnjih stambenih naselja - Ranjive i nedovoljno zastupljene skupine i pojedinci (ako su utvrđeni)	- Utvrđeni utjecaji na okoliš i društvo gradnje, uključujući prašinu, buku, promet itd. - Zdravlje i sigurnost tijekom radova - Kronologija radova i ograničenja pristupa - Zapošljavanja - Mehanizam za pritužbe i kontaktne točke - Kanali za povezivanje sa zajednicom i povratne informacije	- Javni sastanci, ciljane savjetovanja - Ažuriranja na društvenim mrežama i lokalni radio - Tiskani materijali: letci, plakati - Oglasne ploče zajednice - Informacijski pultovi PIU-a i Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo - Kanali za podnošenje pritužbi	- Mjesečni ili dvomjesečni sastanci tijekom vrhunca izgradnje - Kontinuirano ažuriranje putem lokalnih medija i oglasnih ploča - Informacijski pultovi dostupni tijekom cijele gradnje	- PIU i E&S konzultanti - Časnici za vezu sa zajednicom izvođača - Vijeća zajednica - Časnik za vezu na lokaciji - Savjetnik za nadzor
Ostale zainteresirane strane (vanjske) - BD Vladini odjeli (prostorno planiranje, komunalna, javna sigurnost, poljoprivreda) - JP Komunalno Brčko - Operateri javne infrastrukture (ceste, komunalne usluge)	- Raspored i koordinacija gradnje - Privremeni poremećaji u usluzi i prometu - Tehnički i komunikacijski protokoli za hitne slučajeve - Uloge i odgovornosti za izdavanje dozvola i praćenje	- Koordinacijski sastanci licem u lice - Službena korespondencija i razmjena informacija - Službene obavijesti - Sudjelovanje u javnim savjetovanjima prema potrebi	- Prema potrebi na temelju prekretnica u izgradnji i potreba za koordinacijom - U slučaju planiranih prometnih opterećenja - U slučaju opasnih radova koji se odvijaju na gradilištu	- PIU - Izvođač nadzora - Imenovani kontakti izvođača i koordinator/voditelj gradilišta - Časnik za vezu na lokaciji

Ciljani dionici	Teme angažmana	Korištene metode	Lokacija/učestalost	Odgovornosti
Hitne službe kao što su vatrogasci, policija i medicinska pomoć				
Ostale zainteresirane strane (eksterne): - Komercijalni i industrijski objekti - Nevladine organizacije (NVO) i organizacije civilnog društva (OCD) - Štampa i mediji	- Aktivnosti na lokaciji i mjere ublažavanja - Pristup i operativni poremećaji - Prekretnice podprojekta - Sigurnost u zoni gradilišta - Neprekidna dostupnost usluga	- Informativne sesije i okrugli stolovi - Obraćanja medijima i obilazak lokacije - Ažuriranja putem štampanih i društvenih medija - Kontakt tačke za pritužbe	- Brifinzi prije glavnih aktivnosti i ključnih faza projekta - Obilasci gradilišta za medije tokom izvođenja radova - Ciljano informisanje na osnovu zahtjeva ili izraženih zabrinutosti	- Jedinica za implementaciju projekta (PIU) i konsultanti za okoliš i društvene aspekte (E&S) - Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i upravljanje vodama
Ostale zainteresirane strane (interno): - Izvođači radova, podizvođači i pružatelji usluga - Službenik za vezu na lokaciji - Konzultanti za nadzor - Lokalna radna snaga (niskokvalifikovani, srednje kvalifikovani i visokokvalifikovani radnici) - Radničke organizacije	- Zahtjevi za zdravlje i sigurnost - Kodeks ponašanja - Mehanizmi za pritužbe radnika - Uloge i odgovornosti - Radni uvjeti i prava - Implementacija ESM-a (Okvir za upravljanje okolišem i društvenim aspektima) - Podupravljajući planovi specifični za lokacij	- Pripremni razgovori i sigurnosni brifinzi na gradilištu - Distribucija sažetaka ESMP-a (Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima) - Uvodne sesije (indukcija) za radnike - Sesije za povratne informacije od radnika - Podupravljajući planovi specifični za lokaciju	- Prilikom početnog uključivanja i povremeno tokom izvođenja radova - Pripremni razgovori (toolbox talks) sedmično ili svake dvije sedmice - Politika otvorenih vrata za radničke zabrinutosti	- Jedinica za implementaciju projekta (PIU) - Timovi eksperata za zdravlje, sigurnost i ljudske resurse (HSE i HR) - Konzultant za nadzor - Službenik za vezu na lokaciji
Operativna faza				
Strane pogođene projektom: - Lokalne zajednice Iličke, Brezika i okolnih stambenih područja - Ranjive i nedovoljno zastupljene grupe i pojedinci (ako budu identificirani)	- Zadovoljstvo aktivnostima uključivanja i načinom rješavanja pritužbi - Trenutni rizici po okoliš i zdravlje i sigurnost, poput buke - Praćenje implementacije i rezultata - Proces mehanizma za pritužbe	- Javni sastanci i informativne sesije - Štampani materijali poput letaka i plakata - Objave na društvenim mrežama - Informativni pultovi u Jedinici za implementaciju projekta (PIU) i Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i upravljanje vodama - Mehanizam za podnošenje pritužbi	- Polugodišnji sastanci sa lokalnom zajednicom - Neprekidna dostupnost informacija na informativnim pultovima - Ažuriranja putem društvenih mreža i plakata po potrebi	- Jedinica za implementaciju projekta (PIU) - Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i upravljanje vodama
Ostale zainteresirane strane (eksterne): Lokalni objekti, preduzeća i institucije kao što su univerzitet, poljoprivredni proizvođači, komercijalni i industrijski sektor	- Praćenje implementacije i rezultata - Dugoročno održavanje lokacije - Očekivanja zajednice i zaštita zdravlja okoliša - Grievance mechanism access	- Javne informativne sesije ili brifinzi - Ciljana komunikacija s nevladinim organizacijama (NVO) - Medijski paketi i saopćenja za javnost	- Polugodišnja obraćanja medijima - Povremeni okrugli stolovi s nevladinim organizacijama - Neprekidna ažuriranja putem interneta i na informativnim pultovima	- Jedinica za implementaciju projekta (PIU) - Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i upravljanje vodama

Ciljani dionici	Teme angažmana	Korištene metode	Lokacija/učestalost	Odgovornosti
Poljoprivreda, komunalne djelatnosti i zaštita okoliša	Pristup i korištenje zemljišta nakon zatvaranja projekta	Ažuriranja putem vladinih platformi		
Ostale zainteresirane strane (interno): - JP Komunalno Brčko - Odjel za komunalne djelatnosti - Hitne službe poput vatrogasaca, policije i medicinskih timova - Inspektorati za zaštitu okoliša i druge nadležne inspekcije	- Planiranje u vanrednim situacijama i odgovor na incidente - Pristup za inspekcije i prikupljanje podataka za monitoring - Distribucija podataka iz monitoringa u skladu s okolišnom dozvolom	- Radionice za međuinstitucionalnu koordinaciju - Zvanična korespondencija i brifinz	- Kvartalni ili polugodišnji koordinacijski sastanci - Ad hoc sastanci na zahtjev ili u slučaju incidenata	Jedinica za implementaciju projekta (PIU)

6 Aktivnosti uključivanja dionika

U ovom se odjeljku opisuju planirane metode, alati i strategije za osiguravanje uključivog, pravodobnog i smislenog angažmana dionika tijekom cijelog životnog ciklusa potprojekta. Aktivnosti uključivanja dionika provodit će se u skladu sa zahtjevima Okolišnog i socijalnog standarda 10 (ESS10) Svjetske banke, sveobuhvatnog SEP-a SDIP projekta i specifičnim potrebama utvrđenim za ovaj potprojekt. Ove aktivnosti također će biti u skladu s relevantnim odredbama pravnog okvira BD-a koje se odnose na objavljivanje informacija o okolišu i javno savjetovanje.

Proces angažmana osmišljen je kako bi promicao transparentnost, ojačao povjerenje i potaknuo široku potporu potprojektu osiguravajući da su sve pogođene i zainteresirane strane informirane i da mogu aktivno doprinijeti donošenju odluka. Poseban naglasak stavit će se na rodno osjetljivo i pristupačno informiranje, uz prilagođene napore za uključivanje skupina u nepovoljnom položaju ili ranjivih skupina.

Metode informiranja odražavat će lokalnu društvenu dinamiku, uključujući svakodnevne odgovornosti koje mogu ograničiti sudjelovanje određenih skupina, posebno žena. Aktivnosti angažmana stoga će se prilagoditi kako bi se omogućilo široko i pravedno sudjelovanje u svakoj fazi provedbe.

6.1 Informiranje SDIP projekata

Na široj razini SDIP projekta, organizirana je javna rasprava koju je organizirala Jedinica za provedbu projekata financiranih iz međunarodnih fondova u okviru Razvojnog i Jamstvenog fonda Brčko distrikta²⁰ u svojstvu PIU-a. Ovaj događaj označio je formalno pokretanje aktivnosti angažmana dionika za Integrirani razvojni program Savskih i Drinskih koridora (SDIP) u BD. Javna rasprava održana je u Sali Skupštine Brčko distrikta BiH 16. ožujka 2023. godine, a fokusirala se na sljedeće ekološke i socijalne okvirne instrumente na razini projekta²¹.

6.2 Metode informiranja projekta

U sklopu inicijalnog angažmana dionika za Potprojekt, PIU će, uz podršku Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo i MZ Brezik, organizirati sastanak za pokretanje projekta u Sali Skupštine Brčko distrikta. Ovaj sastanak poslužit će kao formalno predstavljanje potprojekta javnosti i ključnim dionicima te će pružiti pregled obrazloženja projekta, detaljnog projekta, instrumenata upravljanja okolišnim i društvenim rizicima (SEP i ESMP) te planiranih građevinskih aktivnosti.

Sastanak će uključivati prostor za pitanja, pojašnjenja i povratne informacije od javnosti i institucionalnih dionika. Uložit će se posebni napor u poticanje sudjelovanja ranjivih skupina, posebno onih koje žive u izravno pogođenim područjima Brezika i Iličke, s posebnim osvrtom na rod.

6.3 Komunikacija masovnih/društvenih medija

PIU će koristiti odgovarajuće kanale masovnih i društvenih medija²² kako bi olakšao pravovremeno širenje informacija vezanih uz projekt²³. Imenovani socijalni stručnjak nadgledat će planiranje i provedbu napora za informiranje, osiguravajući da su poruke prilagođene karakteristikama i osjetljivosti ciljanih dionika. Komunikacija će biti prilagođena lokalnom kontekstu i može se uključivati

²⁰ www.rgfbd.com

²¹ <https://esap.ba/bs/uspjesno-okoncan-proces-javnih-konsultacija-u-republici-srpskoj-i-brcko-distriktu-bih/>

²² <https://esap.ba/bs/>

²³ https://www.rgfbd.com/dokumenti/sdip_program_svetske_banke/sdip-projekt-ni-operativni-prirucnik-brcko.pdf

korištenje službenih internetskih stranica, novina, feedova društvenih medija (Facebook²⁴, "X", Instagram itd.), lokalnog radija i televizije te drugih relevantnih medijskih platformi. Ažuriranja će se usredotočiti na informiranje javnosti o ključnim razvojima potprojekata, vremenskim rokovima, mogućnostima angažmana i pristupu GM-u. QR kodovi za pristup tim internetskim stranicama bit će dostupni na informacijskim pultovima i uključeni u komunikacijske materijale.

6.4 Komunikacijski materijali

PIU će pripremiti i distribuirati niz pisanih komunikacijskih materijala kao što su brošure, letci i plakati kako bi informirali dionike o potprojektu. Prilagođeni komplet za odnose s javnošću bit će razvijen i dostupan u tiskanom i digitalnom formatu. Ti će se materijali distribuirati putem info pultova, oglasnih ploča, informativnih događanja i dijeliti putem digitalnih platformi. Internetska stranica PIU-a²⁵ ažurirat će se u skladu s razvojem vijesti o potprojektima, izvješćima o okolišnoj i društvenoj učinkovitosti te dostupnim verzijama ključnih instrumenata E&S na lokalnom jeziku i engleskom jeziku. Jasne i jednostavne smjernice o tome kako pristupiti i koristiti mehanizam za pritužbe također će biti istaknute.

6.5 Mehanizam pritužbi

U skladu sa zahtjevima ESS10, za potprojekt će se uspostaviti namjenski mehanizam za pritužbe (GM). GM će omogućiti svim dionicima, uključujući strane pogođene projektom (PAP), da podnesu pritužbe, pitanja i povratne informacije u vezi s aktivnostima potprojekta. Jasne upute za podnošenje pritužbi distribuirat će se putem brošura, plakata i digitalne komunikacije, uključujući GM-ov vodič/priručnik. Kutije za prijedloge bit će postavljene na relevantnim mjestima kako bi se olakšalo osobno podnošenje, a opcija online podnošenja bit će dostupna putem web stranice PIU-a²⁶.

Za učinkovito upravljanje i praćenje pritužbi uspostaviti će se namjenski informacijski sustav upravljanja GM-om (MIS). Odbor BD GM-a, unutar PIU-a, proći će obuku za profesionalno, dosljedno i u skladu s najboljim međunarodnim praksama. Dodatna obuka bit će pružena drugom relevantnom osoblju i izvođačima kako bi se podržao učinkovit rad GM-a.

GM će također biti prilagođen za primanje i obradu osjetljivih pritužbi povezanih sa seksualnim uznemiravanjem (nadalje;SH) i seksualnim iskorištavanjem i zlostavljanjem (nadalje;SEA). S tim će se pritužbama postupati strogo povjerljivo. Pritužbe povezane sa SH/SEA-om bilježit će se anonimno i neće se prikupljati nikakve informacije koje bi mogle otkriti identitet podnositelja pritužbe. Jedinica za informacije o okolišu sastavit će popis nevladinih organizacija koje pružaju usluge potpore u području zdravlja i strateške procjene utjecaja na okoliš te će istražiti mogućnosti suradnje za upućivanje i pomoć u takvim slučajevima.

6.6 Informacijski pultovi

Informacijski pultovi bit će uspostavljeni u sjedištu PIU-a u okviru Razvojno garantnog fonda Brčko distrikta²⁷, kao i u prostorijama Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu²⁸. Ti će stolovi služiti kao ključne pristupne točke na kojima PAP-ovi i drugi dionici mogu dobiti relevantne informacije o aktivnostima potprojekta, uključujući mogućnosti angažmana, rasporede izgradnje i podatke za

²⁴ https://www.facebook.com/razvojnogarantnifondbrckodistrikta/?locale=hr_HR

²⁵ www.rgfbd.com

²⁶ www.rgfbd.com

²⁷ Cvijete Zuzorić bb, Brčko distrikt BiH, 76 100

²⁸ Bulevar mira 1, Brčko Distrikt BiH, 76 100

kontakt. Tiskani komunikacijski materijali, kao što su brošure i letci koji pokrivaju ekološke i društvene teme vezane uz potprojekt, bit će kontinuirano dostupni na sve tri lokacije.

6.7 Anketa o percepciji građana/PAP-a i povratne informacije

Otprilike šest mjeseci nakon sastanka o pokretanju potprojekta, PIU će provesti ankete o zadovoljstvu dionika na temelju uzorka kako bi prikupio povratne informacije od građana i PAP-ova. Anketama će se procijeniti:

- Cjelokupni proces angažmana, uključujući dostupnost, jasnoću i pravodobnost komunikacije
- uključivost sudjelovanja dionika, s naglaskom na ranjivim skupinama (ako se utvrdi)
- Kvaliteta interakcije i reagiranja ključnih aktera kao što su PIU, izvođači i mehanizam za pritužbe tijekom provedbe potprojekta

Istraživanje će pomoći u utvrđivanju prednosti i nedostataka u komunikaciji i angažmanu dionika, kao i područja za poboljšanje u budućim fazama. Podaci će biti raščlanjeni prema dobi, spolu i zemljopisnom položaju kako bi se osiguralo reprezentativno razumijevanje perspektiva u cijeloj pogođenoj populaciji. Nalazi i preporučene korektivne mjere bit će objavljeni na internetskim stranicama PIU-a²⁹ i predstavljeni na savjetodavnim sastancima kako bi se održala transparentnost i odgovornost.

U istraživanju će se primjenjivati stratificirana metodologija nasumičnog uzorkovanja, osmišljena kako bi se obuhvatio reprezentativni presjek građana i PAP-ova. Stratifikacija će se temeljiti na ključnim demografskim i geografskim kriterijima, uključujući spol, dob, naselje (Ilička i Brezik) i vrstu dionika (npr. stanovnik, vlasnik tvrtke, sveučilišno osoblje, član ranjive skupine). Okvir uzorkovanja razvit će se na temelju podataka o lokalnom stanovništvu i popisa dionika sastavljenih tijekom ranijih aktivnosti angažmana. Statistički valjana veličina uzorka izračunat će se na temelju procijenjenog broja pojedinaca i kućanstava unutar 200 metara od reguliranog segmenta Blizna vodotoka. Ankete se mogu provoditi osobnim intervjuima, telefonskim kontaktima ili internetskim upitnicima, ovisno o pristupačnosti i preferencijama dionika. Svi podaci bit će anonimizirani, a sudjelovanje će biti dobrovoljno.

6.8 Treninzi i radionice

PIU će organizirati ciljane treninge i radionice za osoblje izvođača i, prema potrebi, predstavnike vlade i pružatelje usluga uključene u provedbu potprojekta. Osposobljavanja će provoditi osoblje PIU-a ili, prema potrebi, vanjski treneri angažirani u PIU-u. Ove sesije mogu pokriti niz ekoloških i društvenih tema, uključujući, ali ne ograničavajući se na:

- Ključni zahtjevi i odgovornosti u okviru ESMP-a i SEP-a potprojekta
- Zdravstveni i sigurnosni standardi i protokoli
- Prakse uključivanja dionika i komunikacije
- Postupci mehanizma za pritužbe
- Senzibilizacija na rodno uvjetovano nasilje, uključujući rizike i odgovor na seksualno uznemiravanje, iskorištavanje i zlostavljanje

Sve aktivnosti obuke provodit će se u praktičnom, pristupačnom formatu i bit će planirane tako da se podudaraju s ključnim prekretnicama potprojekta kao što su mobilizacija, uključivanje izvođača i

²⁹ www.rgfbd.com

početak radova. Dodatna obuka za osvježavanje znanja provodit će se prema potrebi tijekom životnog ciklusa potprojekta.

6.9 Predložena strategija za uključivanje stajališta ranjivih skupina

Iako tijekom početnog mapiranja dionika i procjene ranjivosti nisu utvrđene posebne ranjive ili nedovoljno zastupljene skupine na području za koje se očekuje da će biti pod izravnim utjecajem potprojekta, SEP ostaje živi dokument i ažurirat će se prema potrebi ako se takve skupine utvrde tijekom provedbe.

U skladu s ESS10 Svjetske banke i dobrom međunarodnom praksom, jedinica za informacije o resursima zadržat će proaktivan i uključiv pristup kako bi osigurala da pojedinci u nepovoljnom položaju ili ranjivi pojedinci, kao što su osobe s invaliditetom, starije osobe, kućanstva s niskim prihodima ili romske zajednice, ne budu isključeni iz postupaka angažmana ili beneficija projekata.

PIU će osigurati da je funkcija imenovanog socijalnog stručnjaka uspostavljena kako bi komunikacijski materijali, konzultacijski događaji i mehanizmi povratnih informacija bili dostupni svim skupinama, uzimajući u obzir potencijalne jezične barijere, prepreke mobilnosti, pismenosti ili kulture. Ovu će funkciju u početku preuzeti stručnjak za upravljanje okolišnim i društvenim rizicima PIU-a. Ako se zahtjevi ove uloge povećaju u veličini ili opsegu tijekom provedbe potprojekta, PIU će angažirati kvalificiranog socijalnog stručnjaka za obavljanje funkcije na namjenski način.

Ako se prisutnost ranjivih osoba ili kućanstava potvrdi tijekom faze provedbe, provest će se ciljano informiranje putem pojedinačnih savjetovanja i sastanaka za podizanje svijesti fokusnih skupina kako bi se osiguralo da se njihova stajališta i zabrinutosti saslušaju i razmotre. Mehanizmi za pritužbe prilagodit će se, prema potrebi, kako bi se osigurali sigurni, povjerljivi i dostupni kanali za povratne informacije od ranjivih skupina ili pojedinaca.

6.10 Otkrivanje informacija

PIU Brčko će osigurati pravovremenu i transparentnu objavu svih relevantnih dokumenata potprojekata i ažuriranja putem javno dostupnih platformi. Ključni ekološki i socijalni instrumenti na razini Projekta, točnije ESMF, ESCP, SEP, RPF i LMP, kao i oni specifični za predmete, uključujući ESMP, SEP i izvještaje o monitoringu, bit će objavljeni na lokalnim jezicima i engleskom jeziku na službenim stranicama Vlade Brčko Distrikta³⁰ BiH i na web stranici Razvojno - garantnog fonda Brčko distrikta BiH³¹. Projekt, a posljedično i potprojekt, također će imati poseban odjeljak na web stranici Razvojno - garantnog fonda Brčko distrikta BiH. Sve navedene stranice redovito će se održavati, omogućavajući pristup dokumentima i materijalima navedenim u ovom i prethodnim odjeljcima, ažuriranja projekta, uključujući novosti o građevinskim aktivnostima i relevantnim okolišnim i socijalnim podacima, najave o javnim savjetovanjima i sažete materijale jednostavnim jezikom. Uključit će se i pojmovnik ključne ekološke i socijalne terminologije kako bi se osigurala jasnoća za svu publiku.

Brošure, letci i plakati pripremljeni za angažman dionika bit će objavljeni na internetu uz njihovo objavljivanje na lokacijama zajednice i dostupnost na informacijskim pultovima. Stranica će također sadržavati jasne smjernice o tome kako dionici mogu podnijeti pritužbe, uključujući pristup elektroničkom obrascu za podnošenje pritužbi i kontakt podatke za PIU, izvođača i savjetnika za nadzor kada bude imenovan.

³⁰ www.vlada.bdccentral.net

³¹ www.rgfbd.com

Sve internetske platforme ažurirat će se najmanje tromjesečno ili češće prema potrebi na temelju ključnih koraka potprojekta i projekta. Kako bi se nadopunilo objavljivanje na internetskim stranicama, PIU će također pokrenuti i upravljati posebnom Facebook stranicom potprojekta kako bi se olakšala stalna komunikacija s PAP-ovima i drugim zainteresiranim dionicima.

6.11 Dnevnik angažmana dionika

PIU će voditi i objavljivati dnevnik sudjelovanja dionika (nadalje;SEL) kao dokumentiranu evidenciju svih aktivnosti uključivanja dionika poduzetih tijekom potprojekta. To uključuje grupne i individualne sastanke, planirane ili spontane, formalne konzultacije, neformalne rasprave, telefonske razgovore, pisanu korespondenciju i sve druge metode komunikacije koje se koriste.

Svaki unos SEL-a sadržavat će sljedeće pojedinosti:

- Uključeni dionici
- Datum, vrijeme i mjesto ili način angažmana
- Sažetak tema o kojima se raspravljalo i prikupljenih informacija
- Primljene povratne informacije (ako postoje)
- Mjere poduzete kao odgovor na povratne informacije ili obrazloženje ako se povratne informacije nisu mogle uključiti

Ako je dostupan, SEL se može nadopuniti multimedijским dokazima (npr. fotografijama, videozapisima), skeniranim dokumentima ili kopijama distribuiranih materijala.

SEL će služiti kao ključni alat za upravljanje i praćenje, pomažući u praćenju napretka i akcija angažmana, olakšavajući praćenje SEP-a, potprojekta i evaluaciju osnaživanja PAP-ova, kao i dokumentirajući kako su povratne informacije dionika, posebno PAP-ova, utjecale na provedbu SEP-a, ESMP-a i drugih mehanizama. SEL-om upravlja socijalni stručnjak jedinica za informacije o sigurnosti.

6.12 Prekogranična komunikacija

Cilj SDIP-a na višoj razini je olakšati integrirano prekogranično upravljanje vodnim resursima i njihov razvoj duž koridora rijeke Save i Drine. Vladina tijela svake zemlje koja je dio priobalnih zemalja dogovoriti će i izraditi Plan upravljanja riječnim slivom, integrirani sustav upravljanja podacima koji je operativan i pruža informacije za donošenje odluka te će se dogovoriti o uspostavljenoj/operativnoj platformi za prekograničnu suradnju.

6.13 Plan otkrivanja

U skladu s Okolišnim i socijalnim standardom Svjetske banke 10 (nadalje;ESS10) i zakonskim zahtjevima BD-a, potprojekt će osigurati pravovremeno, dostupno i primjereno objavljivanje svih ključnih okolišnih i društvenih informacija tijekom cijelog životnog ciklusa.

Dokumenti koje treba otkriti uključuju

- Plan upravljanja okolišem i socijalnim područjima (ESMP) i sva ažuriranja
- Plan uključivanja dionika (SEP) i revizije
- Periodična izvješća o okolišnom i socijalnom praćenju
- Postupci mehanizma za pritužbe i podaci za kontakt
- Redovita ažuriranja projekta o napretku, aktivnostima i svim značajnim promjenama

Formati i metode objavljivanja

- Javni sastanci i savjetovanja (kako je planirano u okviru SEP-a)
- Tiskani materijali kao što su brošure, letci, plakati i oglasne ploče zajednice
- Službene web stranice PIU-a i Vlade Brčko distrikta
- Informacijski pultovi na PIU-u i Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo
- Lokalni mediji, uključujući radio i novine

Jezici i pristupačnost

Svi dokumenti i informacije bit će dostavljeni na lokalnim jezicima i engleskom jeziku, koristeći jasan, netehnički jezik. Materijali će se prilagoditi kako bi se osigurala dostupnost svim dionicima, uključujući ranjive skupine.

Vrijeme objavljivanja

Otkrivanje će biti kontinuirano tijekom predizgradnje, izgradnje i operativne faze. Ključni dokumenti i ažuriranja bit će dostupni prije početka relevantnih potprojektnih aktivnosti i ažurirat će se najmanje polugodišnje ili ako dođe do značajnih promjena.

PIU je odgovoran za koordinaciju i nadzor svih aktivnosti objavljivanja, uz potporu konzultanta za E&S, Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo i relevantnih općinskih odjela.

Razmatranja za ranjive skupine i pojedince

Poduzet će se posebne mjere kako bi se osiguralo da pojedinci ili skupine u nepovoljnom položaju i ranjive skupine imaju jednak pristup informacijama o projektu i mogućnostima sudjelovanja. Posebna pozornost posvetit će se pojedincima koji se suočavaju s mobilnim, senzornim ili jezičnim barijerama, kao što su osobe s invaliditetom, starije osobe i druge društveno ili ekonomski marginalizirane skupine. Pružit će se pomoć kako bi se tim skupinama pomoglo da razumiju informacije povezane s projektom, uključujući pojednostavljene ili alternativne formate prema potrebi. Razvit će se dodatna potpora i prilagođeni alati kako bi se olakšalo njihovo smisleno sudjelovanje u aktivnostima savjetovanja i osiguralo da mogu izraziti svoja stajališta o potencijalnim rizicima i učincima. Cilj je tih mjera promicati uključivost i spriječiti nerazmjerne učinke na ranjive dionike u svim fazama projekta.

6.14 Kampanja za informiranje i odnose s javnošću

Kako bi se osigurala široka vidljivost i trajna svijest javnosti, PIU će provesti namjensku i koordiniranu kampanju informiranja javnosti i odnosa s javnošću, osmišljenu i provedenu uz potporu specijaliziranog konzultanta pod nadzorom PIU-a. U kampanju će se, prema potrebi, integrirati elementi svih prethodno opisanih modaliteta angažmana te će se osigurati jedinstven, dosljedan pristup razmjeni poruka, vremenskom rasporedu i upravljanju povratnim informacijama.

7 Mehanizam za rješavanje pritužbi

7.1 Organizacijski aranžmani za upravljanje pritužbama

Kako bi se osiguralo da se zabrinutosti i pritužbe svih dionika, posebno strana pogođenih projektom (nadalje;PAP), rješavaju na pravovremen, pristupačan i transparentan način, uspostaviti će se mehanizam za pritužbe specifične za potprojekt (nadalje;GM) za potprojekt Blizna regulacija vodotoka. Taj je mehanizam u skladu s Okolišnim i socijalnim standardom Svjetske banke 10 (nadalje;ESS10)³² i dio je šireg okvira za pritužbe opisanog u SEP-u projekta³³.

Potprojekt GM sastoji se od Središnjeg ureda za pritužbe (nadalje;CGD) kojim upravlja PIU koji se nalazi u sklopu Razvojnog i jamstvenog fonda Brčko distrikta i Lokalnog ureda za pritužbe (nadalje;LGD) smještenog u okviru Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo. Te će strukture služiti kao primarne kontaktne točke za podnošenje i rješavanje pritužbi tijekom provedbe potprojekta.

Osim toga, konzultant za nadzor također će služiti kao imenovani primatelj pritužbi vezanih uz provedbu potprojekta, koje nastaju tijekom faze izgradnje, na mjestu regulacije potoka. Konzultant će osigurati da se sve zaprimljene pritužbe odmah evidentiraju, procjenjuju i prosljeđuju Središnjem ili lokalnom uredu za pritužbe prema potrebi.

Izvođač će imenovati časnika za vezu na gradilištu, koji će služiti kao dodatna kontaktna točka za unos pritužbi na gradilištu, uz ili u odsutnosti konzultanta za nadzor. Ova će osoba biti obučena u postupcima mehanizma za pritužbe i održavat će redovitu komunikaciju sa savjetnikom za nadzor i PIU-om kako bi se osiguralo pravovremeno upućivanje i rješavanje zaprimljenih pritužbi. Kao standardni operativni postupak, časnik za vezu na lokaciji proslijedit će sve pritužbe savjetniku za nadzor; međutim, ako je to potrebno iz bilo kojeg razloga, pritužbe se mogu podnijeti izravno PIU-u. Ovaj aranžman osigurava da pogođene osobe uvijek imaju pouzdan kontakt na licu mjesta za podnošenje pritužbi tijekom faze izgradnje. GM će funkcionirati i kao informacijski centar na razini potprojekta i kao avenija za rješavanje pritužbi, dostupan svim dionicima i primjenjiv na sve aktivnosti koje se provode u okviru projekta, a posebno na predmetni potprojekt. Omogućit će pojedincima i zajednicama da izraze zabrinutost u vezi s ekološkom i društvenom učinkovitošću, potencijalnim problemima vezanim uz zemljište, utjecajima faze izgradnje, na primjer bukom, prašinom, mirisom itd., i svim drugim pitanjima koja utječu na njihova prava ili interese.

Glavnim tajnikom upravljat će šef PIU-a. Ova osoba će imati dokazano znanje o opsegu potprojekta, primjenjivim zaštitnim instrumentima (ESMP, SEP, itd.) i ulogama usvojenih uključenih strana, prvenstveno PIU-a, izvođača, časnika za vezu na lokaciji, konzultanta za nadzor i BD institucija. S obzirom na opseg potprojekta i njegove lokalizirane učinke, predloženi aranžman smatra se dovoljnim za rješavanje pritužbi različite prirode i složenosti.

Informacije o GM-u, uključujući njegovo područje primjene, kontaktne točke, kanale za pritužbe i postupke rješavanja, javno će se širiti putem:

- Web stranica Vlade Brčko distrikta BiH³⁴
- Web stranica PIU-a (Razvojno – garantni fond Brčko distrikta BiH)³⁵

³²<https://thedocs.worldbank.org/en/doc/837721522762050108-0290022018/original/ESFFramework.pdf#page=111&zoom=80>, posljednji pristup 01.04.2025.

³³ https://www.rgfbd.com/dokumenti/sdip_program_svetske_banke/sdip-projekt-ni-operativni-prirucnik-brcko.pdf

³⁴ <http://www.vlada.bdcentral.net>

³⁵ www.rgfbd.com

- Društvene oglasne ploče u MZ Ilički i Breziku
- Informacijski pultovi na PIU-u i Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo
- Tiskani materijali (npr. letci, brošure)
- Plakati na gradilištu, u uredu izvođača radova i uredu konzultanta za nadzor (u fazi izgradnje)

Predložak obrasca za pritužbe i letak s objašnjenjem bit će dostupni u digitalnom i tiskanom obliku. Svijest javnosti o GM-u također će biti unaprijeđena tijekom uvodnog sastanka za potprojekt te kroz redovite aktivnosti angažmana koje se provode u sklopu provedbe SEP-a.

Predložak obrasca za bilježenje pritužbi predstavljen je u informacijama 3.

7.2 Iznošenje pritužbi

Postupak pritužbi za potprojekt Blizna regulacija vodotoka osmišljen je tako da bude jednostavan, učinkovit i lako dostupan svim dionicima. Omogućuje pojedincima, zajednicama i organizacijama da izraze zabrinutost ili prijedloge u vezi s bilo kojim aspektom provedbe potprojekta, uključujući ekološke i društvene rizike, poremećaje povezane s izgradnjom, pristup zemljištu, zdravlje i sigurnost zajednice, prakse zapošljavanja i druga relevantna pitanja.

Mehanizam funkcionira bez troškova za podnositelja pritužbe, a sve pritužbe mogu se podnijeti anonimno ili uz potpunu osobnu identifikaciju. U svim slučajevima identitet podnositelja pritužbe bit će zaštićen sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka BiH³⁶.

Pritužbe se mogu podnijeti putem sljedećih kanala:

Središnji ured za pritužbe (CGD)

Institucija: Razvojno – garantni fond Brčko distrikta BiH (PIU)

Na pozornost: Zlatan Musić

Adresa: Cvijete Zuzorić bb, 76100 Brčko

Telefon: +387 49 232 260

Fax: +387 49 232 260

E-pošta: info@rgfbd.com

Web stranica: www.rgfbd.com

i

Lokalni ured za pritužbe (LGD)

Institucija: Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo (Odjel za vodno gospodarstvo)

Na pozornost: Zijad Bikić

Na pozornost: Imenovane lokalne kontaktne točke za pritužbe

Adresa: Bulevar mira 1, Brčko Distrikt BiH, 76 100 (Odjel)

Telefon: +387 49 320-146

E-pošta: zijad.bikic@bdcentral.net

Web stranica: <https://psv.bdcentral.net/Home/>

³⁶ Službeni glasnik BiH, broj. 12/25

Dodatne kutije za pritužbe također će biti postavljene na sljedećim lokacijama:

- **Gradilište (vodotok Blizna)**

Sve pritužbe slijede standardizirani postupak koji se sastoji od sljedećih obveznih koraka: primiti, procijeniti i dodijeliti, potvrditi, istražiti, odgovoriti, pratiti i zatvoriti.

Po primitku, svaka pritužba bit će upisana u Registar pritužbi potprojekta i dodijelit će joj se jedinstveni referentni broj. U roku od tri radna dana nadležni Odjel za pritužbe (CGD ili LGD) izdat će potvrdu o primitku. U toj će se potvrdi opisati postupak koji treba slijediti, navesti očekivani vremenski okvir rješavanja i podnositelju pritužbe pružiti podatke za kontakt za daljnja ažuriranja. Prihvaćat će se i istraživati i anonimne pritužbe, a rezultati će se objavljivati na javno dostupnim platformama na način kojim se osigurava povjerljivost.

Ako je pritužba nejasna ili nepotpuna, kontaktirat će se podnositelj pritužbe, ako se može identificirati i podržati u razjašnjavanju problema kako bi se osigurala odgovarajuća istraga i odgovor. Voditelj PIU-a i relevantni članovi tima, uključujući predstavnike PIU-a, izvođača, Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i upravljanje vodama, časnika za vezu na lokaciji i savjetnika za nadzor, procijenit će pritužbu i utvrditi mogu li se hitnim korektivnim mjerama riješiti problem ili su potrebne daljnje istrage i dugoročnije ublažavanje.

U svim slučajevima, pisani odgovor s detaljima nalaza i predloženog rješenja bit će dostavljen podnositelju pritužbe u roku od 15 kalendarskih dana od podnošenja pritužbe. Ako rješenje zahtijeva djelovanje trećih strana (npr. izvođača, časnika za vezu na gradilištu, savjetnika za nadzor), to će biti izričito priopćeno u odgovoru. Ukoliko pritužba ne bude riješena sporazumno, podnositelj pritužbe će biti obaviješten o dostupnim pravnim lijekovima u pravnom okviru BD i BiH. Podnošenje pritužbe GM-u ne sprječava podnositelja pritužbe da pokrene pravne ili administrativne radnje u bilo kojoj fazi postupka. Dnevnik pritužbi sadržavat će:

- Opis pritužbe;
- Datum primitka i potvrde;
- Koraci poduzeti za istraživanje i rješavanje problema;
- Datum odgovora podnositelju pritužbe;
- poduzete mjere (korektivne, preventivne itd.);
- Provjera provedbe sanacije;
- Potvrda zatvaranja;
- Povratne informacije o zadovoljstvu podnositelja pritužbe (ako je primjenjivo).

Dnevnik pritužbi omogućit će raščlambu prema spolu, vrsti pritužbe i drugim relevantnim socijalnim pokazateljima uz poštivanje pošumljenog lokalnog zakonodavstva.

Ako je pritužba podnesena anonimno, rješenje, bez osobnih podataka, bit će objavljeno na internetskim stranicama PIU-a i relevantnim javnim oglasnim pločama. Dvostruke pritužbe podnesene putem različitih kanala od strane istog pojedinca o istom pitanju bit će konsolidirani i riješeni u okviru jedinstvenog zapisa o pritužbama, s unakrsnim bilješkama uključenim u sustav.

GM će objavljivati polugodišnja izvješća tijekom razdoblja izgradnje i nakon zatvaranja. Ta će izvješća uključivati:

- Ukupan broj zaprimljenih pritužbi;
- Vrsta i priroda pritužbi;

- Stope razlučivosti i vrijeme odziva;
- Raščlamba prema spolu i ranjivim skupinama ako je to moguće;
- Sve korektivne radnje poduzete radi poboljšanja rješavanja pritužbi ili provedbe projekta.

Sustav pritužbi također će uključivati protokol za rješavanje pritužbi povezanih sa seksualnim iskorištavanjem, zlostavljanjem i uznemiravanjem (SEA/SH) na povjerljiv i siguran način usmjeren na preživjele. Kontaktne točke za pritužbe bit će obučene o tome kako primati i upravljati pritužbama vezanim uz SEA/SH s empatijom i povjerljivošću. Neće se tražiti niti pohranjivati identifikacijski podaci. Uloga GM-a u takvim slučajevima ograničena je na:

- Upućivanje preživjelih specijaliziranim pružateljima usluga podrške za rodno uvjetovano nasilje;
- Osiguravanje sigurne i povjerljive primopredaje informacija;
- Bilježenje statusa razlučivosti bez podataka o identifikaciji preživjelog.

Preživjeli će biti obaviješteni o svojim pravima, uključujući primjenjuju li se zakoni o obveznom prijavljivanju. Prijavljivanje policiji ili pravosudnim tijelima odvijat će se samo uz informirani pristanak preživjele, osim ako zakonom nije drugačije propisano.

7.3 Praćenje i izvješćivanje o pritužbama

Središnji ured za pritužbe (nadalje; CGD), kojim upravlja PIU, bit će odgovoran za ukupnu koordinaciju, praćenje i izvješćivanje o provedbi mehanizma za pritužbe potprojekta (GM). CGD će:

- Prikupiti i objediniti podatke iz Lokalnog ureda za pritužbe (LGD), uključujući broj, prirodu i status podnesenih pritužbi;
- Održavajte i redovito ažurirajte centralizirani dnevnik pritužbi za potprojekt;
- Osigurajte da su prijave pritužbi raščlanjene prema vrsti, spolu podnositelja pritužbe (ako je otkriven) i izvoru (npr. zajednica, radnik, anonimni itd.);
- Pratiti status rješavanja svih slučajeva, označiti sve zakašnjele ili neriješene pritužbe i predložiti korektivne mjere;
- Priprema i objavljivanje tromjesečnih izvješća o praćenju pritužbi na web stranici i Odjelu PIU-a³⁷ za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo³⁸, te na općinskim oglasnim pločama u Ilički i Breziku, kao i na gradilištu;
- Koordinirajte se s LGD-om i kontaktnom točkom izvođača kako biste osigurali dosljednost, izbjegli dupliciranje i uklonili sve utvrđene nedostatke u informacijama.

CGD će također biti odgovoran za osiguravanje da se podaci o pritužbama unose u redovito socijalno i ekološko praćenje potprojekta, uključujući mjesečna i tromjesečna izvješća koja se podnose Svjetskoj banci. Ta će izvješća sadržavati sljedeće informacije:

- Status provedbe GM-a (npr. osoblje, obuka, podizanje svijesti, proračunska adekvatnost);
- Broj zaprimljenih pritužbi, kategoriziran prema temi (npr. zapošljavanje, buka, promet, pristup itd.) i izvoru;
- Rokovi sanacije i stope zatvaranja;
- Vrste korektivnih ili preventivnih radnji poduzetih kao odgovor na pritužbe;
- Sažetak aktivnosti prevencije strateške procjene utjecaja na okoliš (npr. osposobljavanje, protokoli, informiranje);

³⁷ <https://www.rgfbd.com/o-nama/projekti/sdip-program-svjetske-banke>

³⁸ <https://psv.bdcentral.net/>

- Broj primljenih, upućenih i riješenih pritužbi povezanih sa SEA-om/SH-om;
- Vrijeme potrebno za rješavanje slučajeva povezanih sa strateškom procjenom utjecaja na okoliš/sh;
- Svi utvrđeni trendovi ili sustavni problemi i preporuke za ublažavanje;
- Razina zadovoljstva podnosioca pritužbe (ako je primjenjivo);
- Sve neriješene pritužbe prenesene su u sljedeći ciklus izvješćivanja.

Pored redovnih ažuriranja, sažetak učinka i trendova upravljanja pritužbama bit će uključen u srednjoročna i završna izvješća o praćenju okoliša i socijalnog praćenja potprojekta, kao i objavljen na web stranici Vlade Brčko distrikta BiH, web stranici PIU-a. Ovi sažeci će informirati šire naučene lekcije i preporuke za poboljšanje rješavanja pritužbi u aktivnostima koje financira SDIP u BD-u.

7.4 Sustav Svjetske banke za rješavanje pritužbi

Zajednice i pojedinci koji vjeruju da na njih negativno utječe projekt koji podržava Svjetska banka (nadalje;WB) mogu podnijeti pritužbe postojećim mehanizmima za rješavanje pritužbi na razini projekta ili Službi za rješavanje pritužbi (nadalje;GRS) Svjetske banke. GRS osigurava da se zaprimljene pritužbe odmah preispitaju kako bi se riješili problemi povezani s projektom. Zajednice i pojedinci pogođeni projektom mogu podnijeti svoju žalbu neovisnom inspekcijskom odboru Svjetske banke koji utvrđuje je li nastala šteta ili bi mogla nastati kao rezultat nepoštivanja njezinih politika i procedura od strane Svjetske banke. Pritužbe se mogu podnijeti u bilo kojem trenutku nakon što je Svjetska banka izravno obaviještena o zabrinutosti, a uprava banke dobila je priliku odgovoriti. Za informacije o tome kako podnijeti pritužbe korporativnoj Službi za rješavanje pritužbi (nadalje;GRS) Svjetske banke, posjetite <http://www.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/grievance-redress-service>. Za informacije o tome kako podnijeti pritužbe inspekcijskom odboru Svjetske banke posjetite www.inspectionpanel.org. Adrese za slanje pritužbi:

E-pošta: grievances@worldbank.org

Fax: +1-202-614-7313

Adresa e-pošte:

Služba Svjetske banke za rješavanje pritužbi (GRS)

MSN MC 10-1018, 1818 H St NW

Washington, DC 20433, USA

8 Praćenje i izvješćivanje o planu angažmana dionika

PIU će biti odgovoran za dokumentiranje i priopćavanje napretka i rezultata aktivnosti uključivanja dionika koje se provode u okviru potprojekta. Praćenje SEP-a bit će integrirano u cjelokupni okvir okolišnog i društvenog praćenja potprojekta Blizna regulacija vodotoka. Sve povratne informacije, komentari i pritužbe primljene putem glavnog odbora potprojekta sustavno će se objedinjavati i analizirati, a rezultati će se odražavati u periodičnim izvješćima koja se podnose Svjetskoj banci.

8.1 Izvješća o praćenju tijekom gradnje

Tijekom faze izgradnje, socijalni i okolišni stručnjaci angažirani od strane PIU-a pripremit će izvješća o praćenju okolišne i društvene učinkovitosti potprojekta. Ta će izvješća sadržavati poseban odjeljak o angažmanu dionika, upravljanju pritužbama i analizi sudjelovanja i pritužbi razvrstanoj po spolu. Podaci za ovaj odjeljak prvenstveno će se dobiti iz Dnevnika angažmana dionika (nadalje;SEL) i Dnevnika pritužbi.

Sveobuhvatan skup pokazatelja koristit će se za praćenje provedbe i učinkovitosti aktivnosti SEP-a. Kako je sažeto u **Error! Not a valid bookmark self-reference.**

Tablica 6 Pokazatelji plana uključivanja dionika koje treba dokumentirati u izvješćima o napretku

Suradnja s PAP-ovima	
Broj i mjesto službenih sastanaka s PAP-ovima	
Broj i mjesto neformalnih sastanaka s PAP-ovima	
Broj i mjesto sastanaka za podizanje svijesti ili obuku zajednice	
Broj i mjesto službenih sastanaka s PAP-ovima	
Broj i mjesto neformalnih sastanaka s PAP-ovima	
Broj i mjesto sastanaka za podizanje svijesti ili obuku zajednice	
Broj i mjesto službenih sastanaka s PAP-ovima	
Suradnja s drugim dionicima	
Broj i priroda aktivnosti angažmana s drugim dionicima, raščlanjeno po kategorijama dionika (npr. Vladini odjeli BD-a, JP Komunalac, nevladine organizacije)	
Zapisnici sa sastanaka priložit će se šestomjesečnom izvješću	
Broj i priroda javno objavljenih projektnih dokumenata	
Broj i priroda ažuriranja internetske stranice projekta	
Broj i kategorije primljenih primjedbi na internetskim stranicama	
Mehanizam za rješavanje pritužbi	
Ukupan broj pritužbi zaprimljenih na lokalnoj razini (LDG), na središnjoj razini (CDG) i elektroničkim ili fizičkim kanalima (web stranica, e-pošta, telefon, sandučići), raščlanjen prema spolu i načinu podnošenja pritužbe.	
Broj pritužbi zaprimljenih od pogođenih osoba, vanjskih dionika	
Broj pritužbi koje su (i) otvorene, (ii) otvorene dulje od 30 dana, (iii) one koje su riješene, (iv) zaključene i (v) broj odgovora koji su zadovoljili podnositelje pritužbe, tijekom izvještajnog razdoblja raščlanjen prema kategoriji pritužbe, spolu, dobi i lokaciji podnositelja pritužbe.	
Prosječno vrijeme postupka rješavanja pritužbe, raščlanjeno prema spolu podnositelja pritužbi i kategorijama pritužbi	
Broj sastanaka LGD-a i rezultati tih sastanaka (zapisnici sa sastanaka koje su potpisali sudionici, uključujući podnositelje pritužbi, koji se prilaže izvješću)	
Trendovi u vremenu i usporedba broja, kategorija i mjesta pritužbi s prethodnim izvještajnim razdobljima	
Radnici kao dionici i njihove pritužbe	
Broj pritužbi radnika, raščlanjen prema spolu radnika i radnom mjestu	
Broj pritužbi radnika (i) otvorenih, (ii) otvorenih tijekom više od 30 dana, (iii) riješenih, (iv) zatvorenih i (v) broja odgovora koji su zadovoljili radnike, tijekom izvještajnog razdoblja raščlanjeno prema kategoriji pritužbe, spolu, dobi radnika i radnom mjestu.	
Profil osoba koje podnose pritužbu (spol, dob, radno mjesto), prema kategoriji pritužbi.	
Prosječno vrijeme postupka rješavanja pritužbe, raščlanjeno prema spolu podnositelja pritužbi i kategorijama pritužbi	
Vremenski trend i usporedba broja, kategorija i lokacije pritužbi s prethodnim izvještajnim razdobljima	

Izveštavanje o okolišnim i društvenim aktivnostima koje provode PIU, časnik za vezu na gradilištu i konzultant za nadzor bit će odgovornost savjetnika za okoliš i društvo tijekom faze izgradnje i provodit će se u skladu sa zahtjevima ESMP-a.

8.2 Učestalost izvješćivanja

Tijekom faze razvoja i izgradnje potprojekta, stručnjak za društvo i okoliš angažiran od strane PIU-a pripremat će mjesečna izvješća o praćenju okolišne i društvene učinkovitosti potprojekta. Ta će izvješća uključivati ažuriranja o provedbi SEP-a, GM-a i relevantnih pokazatelja navedenih u okviru za praćenje SEP-a.

Mjesečna izvješća poslužit će kao osnova za pripremu konsolidiranih kvartalnih i godišnjih izvješća o uspješnosti E&S-a. Ta će sveobuhvatna izvješća pregledati PIU i dostaviti ih Svjetskoj banci, a uključivat će i odjeljke o aktivnostima uključivanja dionika, trendovima pritužbi i analizi povratnih informacija i sudjelovanja razvrstanoj po spolu.

Sažeci tromjesečnih i godišnjih izvještaja bit će objavljeni na službenim web stranicama PIU-a³⁹, a dostupni će na lokalnoj razini putem informacijskih pultova i oglasnih ploča, uključujući one na Ilički i Breziku, kao i Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo te na stranici.

8.3 Uključivanje dionika u aktivnosti praćenja

Potprojekt nudi više načina za dionike, posebno PAP-ove, za praćenje aspekata izvedbe potprojekta i pružanje povratnih informacija. LGD, osnovan u okviru Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo i podržan od strane vijeća lokalnih zajednica, služi kao primarna platforma za PAP-ove za izražavanje zabrinutosti ili davanje prijedloga tijekom razdoblja provedbe.

Osim podnošenja pritužbi, u ključnim fazama potprojekta, posebno na sredini i prema završetku, provest će se ankete o percepciji građana/PAP-a kako bi se prikupile strukturirane povratne informacije o razinama zadovoljstva i percipiranim učincima.

Redoviti sastanci zajednice, konzultacije i angažman na licu mjesta od strane PIU-a, izvođača (časnika za vezu na gradilištu) i nadzornog savjetnika dodatno će omogućiti stalnu interakciju, omogućujući dionicima da izraze zapažanja, podijele zabrinutosti i pomognu osigurati da potprojekt i dalje odgovara lokalnim potrebama i očekivanjima.

8.4 Izvješćivanje skupina dionika

PIU, uz potporu socijalnog savjetnika, osigurat će da PAP-ovi i druge skupine dionika budu redovito obaviješteni o napretku potprojekta, odgovorima na povratne informacije i ključnim odlukama. To će se prvenstveno odvijati putem javnih sastanaka i ciljanog informiranja unutar zajednica Ilički i Brezik te drugih relevantnih lokacija (ako je relevantno).

Zapisnici sa sastanaka za angažman dijelit će se i ponovno pregledavati na sljedećim sastancima kako bi se osigurao kontinuitet, transparentnost i odgovornost. Povratne informacije primljene putem mehanizma za pritužbe rješavat će se u pisanom i usmenom obliku, ovisno o komunikacijskim preferencijama i dostupnosti podataka za kontakt. Za dionike koji su naveli telefonske brojeve koristit će se SMS i telefonski pozivi kako bi se osiguralo pravovremeno praćenje i personalizirani odgovori.

³⁹ www.rgfbd.com

8.5 Izvješća o praćenju tijekom gradnje

PIU će pripremiti izvješća o praćenju kojima se dokumentira okolišna i društvena učinkovitost potprojekta tijekom izgradnje.

9 Zahtjevi za objavljivanje i savjetovanje

U skladu sa zahtjevima Okolišnog i socijalnog standarda Svjetske banke 10 (nadalje;ESS10), ⁴⁰ovaj Plan angažmana dionika (nadalje;SEP), pripremljen za potprojekt Blizna regulacija vodotoka, zajedno sa svim ključnim ekološkim i socijalnim instrumentima specifičnim za podprojekte, uključujući Plan upravljanja okolišem i društvom (nadalje;ESMP), bit će objavljen za javno savjetovanje u roku od 15 dana od odobrenja od strane Svjetske banke i PIU Brčko distrikta.

Dva dokumenta (SEP i ESMP) bit će objavljena na službenim lokalnim jezicima i engleskom jeziku. Bit će dostupni putem sljedećih kanala:

- Službena web stranica Vlade Brčko distrikta BiH
- Internetska stranica Razvojno - garantnog fonda Brčko distrikta (PIU)
- Informacijski pultovi u Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo i PIU
- Javne oglasne ploče u MZ Ilička i Brezik

Organizirat će se sastanak za javno savjetovanje kako bi se zatražile povratne informacije od PAP-ova i drugih dionika otprilike 15 dana nakon objave putem gore navedenih kanala. Ovaj sastanak će se održati u Sali Skupštine Brčko distrikta ⁴¹ i bit će javno objavljen putem medija, službenih web stranica, oglasnih ploča zajednice i platformi društvenih medija kako bi se osigurao širok doseg. U pozivnicama će biti jasno navedeno kako pristupiti nacrtima dokumenata, ciljevi i učinci potprojekta, datum, vrijeme i mjesto sastanka te podaci za kontakt za podnošenje primjedbi ili pitanja.

Kako bi se poboljšala pristupačnost i sudjelovanje, sastanak će biti organiziran s mjerama potpore prema potrebi za ranjive skupine, kao što su pojednostavljeni sažeci tehničkog sadržaja, netehnička objašnjenja i mogućnost individualnih konzultacija. Vijeća zajednica, nevladine organizacije i organizacije civilnog društva bit će pozvane da podrže pomoć skupinama u nepovoljnom položaju ili nedovoljno zastupljenim skupinama.

Postupkom javnog savjetovanja nastojat će se:

- Potvrditi primjerenost i potpunost utvrđenih dionika;
- Potvrdite predloženi pristup angažmana i metode komunikacije;
- Prikupljanje informacija o prikladnosti formata i jezika objave;
- Osigurati prostor dionicima da izraze zabrinutost u vezi s rizicima, utjecajima i mjerama ublažavanja potprojekata.

Sastavit će se zapisnik sa sastanka javnog savjetovanja, uključujući sažetak postavljenih pitanja, pruženih odgovora i svih promjena uključenih u SEP i/ili ESMP kao rezultat povratnih informacija dionika. Prisustvovanje će biti dokumentirano potpisanim listom nazočnosti, a uz dopuštenje, fotodokumentacija može biti uključena u prilog završnog izvješća, koji će biti uključen u ovaj SEP. Sve povratne informacije dobivene ovim postupkom bit će dokumentirane i javno objavljene kao dio finalizirane dokumentacije potprojekta.

⁴⁰ <https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework/brief/environmental-and-social-standards> , posljednji pristup 01.04.2025.

⁴¹ Bulevar mira 1, Brčko Distrikt BiH, 76 100

10 Procjene resursa i proračuna za provedbu SEP-a

Jedinica za informacije o radu bit će odgovorna za cjelokupno planiranje, provedbu i praćenje aktivnosti uključivanja dionika tijekom cijelog životnog ciklusa potprojekta. To uključuje provedbu Plana uključivanja dionika (nadalje;SEP), objavljivanje ključne projektne dokumentacije, javne konzultacije i funkcije veze sa zajednicom.

Kako bi se osigurao učinkovit i održiv angažman, PIU će imati podršku eksterno angažiranog socijalnog stručnjaka, čije će odgovornosti uključivati operacionalizaciju obveza SEP-a, olakšavanje suradnje, nadgledanje procesa upravljanja pritužbama i koordinaciju s drugim institucionalnim dionicima i izvođačima. Osim toga, izvođač će odrediti posebnu kontaktnu točku, časnika za vezu na lokaciji, zajedno sa savjetnikom za nadzor za vezu sa zajednicom i rješavanje pritužbi, koji će ostati u redovitom kontaktu s PIU-om i Odjelom za poljoprivredu, šumarstvo i upravljanje vodama.

Procijenjeni proračun za uključivanje dionika izrađen je na temelju aktivnosti utvrđenih u SEP-u i u skladu sa zahtjevima Okolišnog i socijalnog standarda Svjetske banke 10 (nadalje;ESS10)⁴² i prikazan je u Tablica 7.

Tablica 7. Okvirne proračunske kategorije za učinkovitu provedbu aktivnosti angažmana

Proračunska kategorija	Opis / Napomene	Procijenjeni trošak (EUR)
1. Vanjski socijalni stručnjak	Kratkoročni/srednjoročni angažman, skraćeno radno vrijeme tijekom izgradnje	1.000
2. Pokretanje projekta i javne konzultacije	Mjesto održavanja, logistika, materijali, osvježenje	1.500
3. Tiskani komunikacijski materijali	Dizajn, brošure, letci, obrasci za pritužbe, plakati, najam oglasnog prostora	1.000
4. Ažuriranja društvenih medija i weba	Grafički dizajn, prijevodi, pojačani postovi (1 godina)	500
5. Postavljanje i rad mehanizma za pritužbe	Info pult, natpisi, sandučići, materijali za evidenciju pritužbi	500
6. Istraživanje praćenja i percepcije	Srednjoročno istraživanje PAP-ova, analiza i izvješćivanje	1.200
7. Edukacije i radionice	Osjetljivost rodno uvjetovanog nasilja/strateške utjecaja na okoliš, postupanje s genetski modificiranim organizmima, metode savjetovanja	1.500
8. Osposobljavanje časnika za vezu na lokaciji	Sveobuhvatna obuka o dužnostima i odgovornostima uloge	500
9. Kampanja za informiranje i odnose s javnošću	Kampanja za informiranje javnosti i odnose s javnošću	20.000
Ukupno (indikativno)		27.700

⁴² <https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework/brief/environmental-and-social-standards> , posljednji pristup 01.04.2025.

11 Provedbeni mehanizmi i institucionalna analiza za uključivanje dionika

Potprojekt Blizna vodotoka prepoznaje raznolik i višeslojan profil uključenih dionika, od kojih svaki ima različite razine interesa, očekivanja i kapaciteta za uključivanje u potprojekt. Pouke naučene iz prošlih inicijativa u okviru SDIP-a i drugih operacija koje financira Svjetska banka pokazuju da proaktivno sudjelovanje dionika, zajedno s prilagodljivim komunikacijskim strategijama, može značajno ublažiti rizike od socijalne isključenosti, dezinformacija i odgođenog rješavanja pritužbi, kao što je detaljno opisano u projektnom SEP-u.

U tu su svrhu razvijeni dizajn i institucionalni aranžmani ovog potprojekta kako bi se promicalo uključivo sudjelovanje dionika, osigurala jasnoća uloga i učinkovito odgovorilo na potencijalne prepreke, kao što su pismenost, digitalni pristup, ograničenja mobilnosti i izazovi institucionalne koordinacije. Naglasak je stavljen na transparentno informiranje, kontinuirano savjetovanje i smislenu integraciju povratnih informacija zajednice tijekom životnog ciklusa potprojekta.

Angažman dionika u okviru ovog potprojekta koordinirat će i voditi PIU u okviru Fonda za razvoj i garancije Brčko distrikta BiH. PIU će podupirati namjenski Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i upravljanje vodama, imenovane kontaktne osobe od izvođača, kao i savjetnik za nadzor. Ključne uloge i odgovornosti institucija i dionika uključenih u provedbu ovog SEP-a sažete su u Tablica 8.

Tablica 8 Odgovornosti ključnih aktera/dionika u provedbi SEP-a

Akter / dionik	Odgovornosti
PIU (Razvojno-garantni fond BD)	- Planira, provodi i prati aktivnosti SEP-a. - Vodi i koordinira sve aktivnosti angažmana dionika. - Nadzire provedbu Mehanizma za pritužbe (GM), održava bazu podataka o pritužbama i izvještava o podacima o pritužbama. - Koordinira s izvođačem (časnikom za vezu na gradilištu) i savjetnikom za nadzor za vezu sa zajednicom, konzultacije i GM izvješćivanje. - Vodi angažman s lokalnim zajednicama, institucijama i ranjivim skupinama. - Olakšava osposobljavanje i izgradnju kapaciteta za dionike o ESS10 i rješavanju pritužbi. - Osigurava pravodobno objavljivanje ESMP-a, SEP-a i drugih relevantnih dokumenata. - Održava dnevnik angažmana dionika i objavljuje sažetke.
Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo	- Djeluje kao središnja lokalna institucija za provedbu SEP-a i GM-a. - Upravlja lokalnim uredom za pritužbe (LGD). - Sudjeluje u aktivnostima objavljivanja i savjetovanjima s dionicima. - Koordinira s vijećima zajednice radi informiranja. - Pružna tehničku i logističku podršku za aktivnosti angažmana i praćenja. - Domaćin je jednog od određenih informacijskih pultova.
Potpisnik ugovora	- Imenuje imenovanu osobu za kontakt za pritužbe u obliku časnika za vezu na lokaciji - Provodi SEP radnje, kao i one propisane ESMP-om. - Uspostavlja i održava mehanizam za pritužbe radnika. - Blisko surađuje s PIU-om i savjetnikom za nadzor - osigurava da su svi radnici informirani o svojim pravima i mehanizmima angažmana.
Savjetnik za nadzor	- Prati usklađenost Izvođača sa zahtjevima ESMP-a, SEP-a i GM-a te drugim relevantnim dokumentima - Pružna nadzor na licu mjesta i osigurava primanje i dokumentiranje pritužbi - Sudjeluje na javnim sastancima i informiranju zajednice gdje je to relevantno. - Podupire odjel za informacije o informacijama u praćenju uspješnosti uključivanja dionika.

ANNEX 1 NAJAVA POKRETANJA PROJEKTA

Biti će dodano u toku

ANNEX 2 IZVJEŠĆE SA SASTANKA JAVNOG SAVJETOVANJA

Biti će dodato nakon Javnog sastanka .

ANNEX 3 UPUTA S INFORMACIJAMA O MEHANIZMU ZA PRITUŽBE

Poštovani građani,

Kako bi se osigurala otvorena komunikacija i jača suradnja s lokalnim zajednicama tijekom radova na sanaciji i zatvaranju na regulacijskoj lokaciji Blizna, uspostavljen je mehanizam za pritužbe. Njegova je svrha evidentirati, obraditi i učinkovito riješiti sve pritužbe i nedoumice koje se mogu pojaviti tijekom faze izgradnje i faze nakon zatvaranja potprojekta.

Kroz ovaj mehanizam građani mogu zaštititi svoja prava i interese te dobiti pravovremene i točne informacije o građevinskim aktivnostima. Pritužbe koje su u nadležnosti Mehanizma za pritužbe prvenstveno uključuju negativne utjecaje uzrokovane radovima, kao što su prašina, buka, neugodni mirisi, šteta na privatnoj imovini (zgrade, vrtovi itd.), postavljanje građevinskog materijala na nestečeno zemljište, nepromišljena vožnja teških vozila ili bilo koje drugo štetno ili neprimjereno ponašanje izvođača ili podizvođača.

Napomena: Mehanizam za pritužbe ne obuhvaća pitanja povezana s postupcima izvlaštenja ili naknade (npr. sporovi oko vlasništva nad imovinom, vrijednosti izvlaštenog zemljišta ili imovine ili zahtjevi za izvlaštenje preostalih zemljišnih čestica). Takve se stvari rješavaju u skladu s važećim zakonima u upravnim postupcima (u Odjelu za prostorno uređenje i imovinsko) i/ili sudskim postupcima (pred nadležnim sudovima). Za takve slučajeve upute o pravnim lijekovima mogu se dobiti od Odjelenja za prostorno uređenje i imovinsko-pravne poslove Brčko distrikta.

Informacijama vezanim za projekte može se pristupiti na službenoj web stranici Razvojno-garantnog fonda Brčko distrikta i Odjelenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, kao i na oglasnoj ploči koja se nalazi u MZ Brezik.

Svaka podnesena pritužba ili peticija odmah će biti zabilježena u Registar pritužbi i dodijeljen će joj jedinstveni referentni broj. Sve pritužbe bit će pravovremeno pregledane. Ako je potrebno, podnositelju pritužbe može se obratiti kako bi pružio dodatne informacije koje će pomoći u postupku sanacije. U svim slučajevima, pisani odgovor s detaljima nalaza i predloženog rješenja bit će dostavljen podnositelju pritužbe najkasnije u roku od 30 kalendarskih dana od zabilježenja pritužbe.

Pritužbu možete podnijeti u pisanom obliku koristeći obrazac koji se nalazi na poledini ove obavijesti ili je dostaviti na sljedeću adresu:

Središnji ured za pritužbe (PIU)
Razvojno – garantni fond Brčko distrikta
Cvijete Zuzorić bb, 76100 Brčko
E-pošta: info@rgfbd.com
Telefon: +387 49 232 260
Web stranica: www.rgfbd.com

Lokalni ured za pritužbe (LGD)
Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i
vodoprivredu Bulevar mira 1, Brčko distrikt
BiH, 76100
Telefon: +387 49 490 172
E-pošta: zijad.bikic@bdcentral.net
Web stranica: psv.bdcentral.net

Pritužbe možete podnijeti i putem sandučića koji se nalaze u društvenim centrima u Breziku ili na gradilištu.

Potičemo sve članove zajednice da koriste ovaj mehanizam kako bi izrazili svoju zabrinutost i pomogli nam osigurati odgovornu i transparentnu provedbu potprojekta.

ANNEX 4 OBRAZAC ZA PRITUŽBU

OBRAZAC ZA PRITUŽBU	
PODACI O OSOBI KOJA PODNOSI PRITUŽBU	
Referentni broj.	
Puno ime Napomena: možete ostati anonimni ako želite ili zatražite da ne otkrijete svoj identitet trećim stranama bez vašeg pristanka	Ime _____ Prezime _____ ☐ Želim anonimno iznijeti svoju pritužbu ☐ Tražim da ne otkrivam svoj identitet bez mog pristanka
Kontakt podaci: Molimo označite kako želite da vas kontaktiramo (pošta, telefon, e-mail)	☐ Pored Pozicija: Molim osiguravati skupno pismo adresa: _____ ☐ Telefonom: _____ ☐ E-poštom _____ ☐ Ne želim da me kontaktiraju i pratit ću rezoluciju na jednoj od web stranica
Preferirani jezik za komunikaciju	☐ Srpski ☐ Bosanski ☐ Hrvatski ☐ Ostalo navedite _____
Opis incidenta ili pritužbe:	Šta se dogodilo? Koji je rezultat problema?
Datum incidenta/pritužbe	☐ Jednokratni incident/pritužba (datum _____) ☐ Dogodilo se više puta (koliko puta? _____) ☐ U tijeku (trenutačno se javlja problem)
Što biste željeli da se dogodi kako bi se riješio problem?	
Potpis: _____ (nije potrebno u slučaju anonimnih pritužbi) Date: _____	
Molimo vratite ovaj obrazac na: Razvojno – garantni fond Brčko distrikta Cvijete Zuzorić bb, 76100 Brčko	

Potpis: _____

Datum: _____

Molimo pošaljite ovaj obrazac na sljedeću adresu:

E-pošta: info@piusum.ba

Na pozornost: Zlatan Musić, voditelj BD IPIU

Adresa: Cvijete Zuzorić bb, 76100 Brčko

Telefon: +387 49 232 260

Fax: + 387 49 232 260

E-pošta: Zlatan.music@rgfbd.com